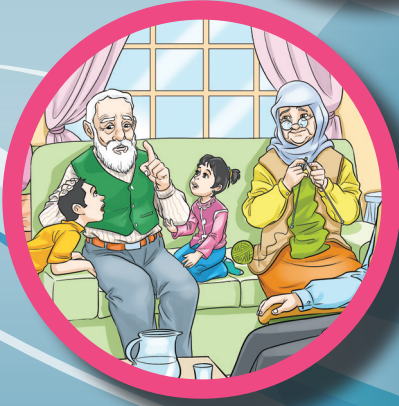

MEKTEBO MİYANIN ZAZAKİ KITABÊ MUSNAYİŞİ

5

DEVLET KİTAPLARI

....., 2020

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Editor

Öğr. Gör. Murat VAROL

NuŖtođı

Öğr. Gör. Murat VAROL

Öğr. Gör. İbrahim DAĞILMA

Öğr. Gör. BuŖra GÖKALP

Öğr. Gör. Ayetullah KARABEYESER

Nurettin KAYĞISIZ

Mahmut KAYA

Mevlüt BAYRAM

ISBN 978-975-11-4469-0

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 06.04.2022 gün ve 47338523 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiştir.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

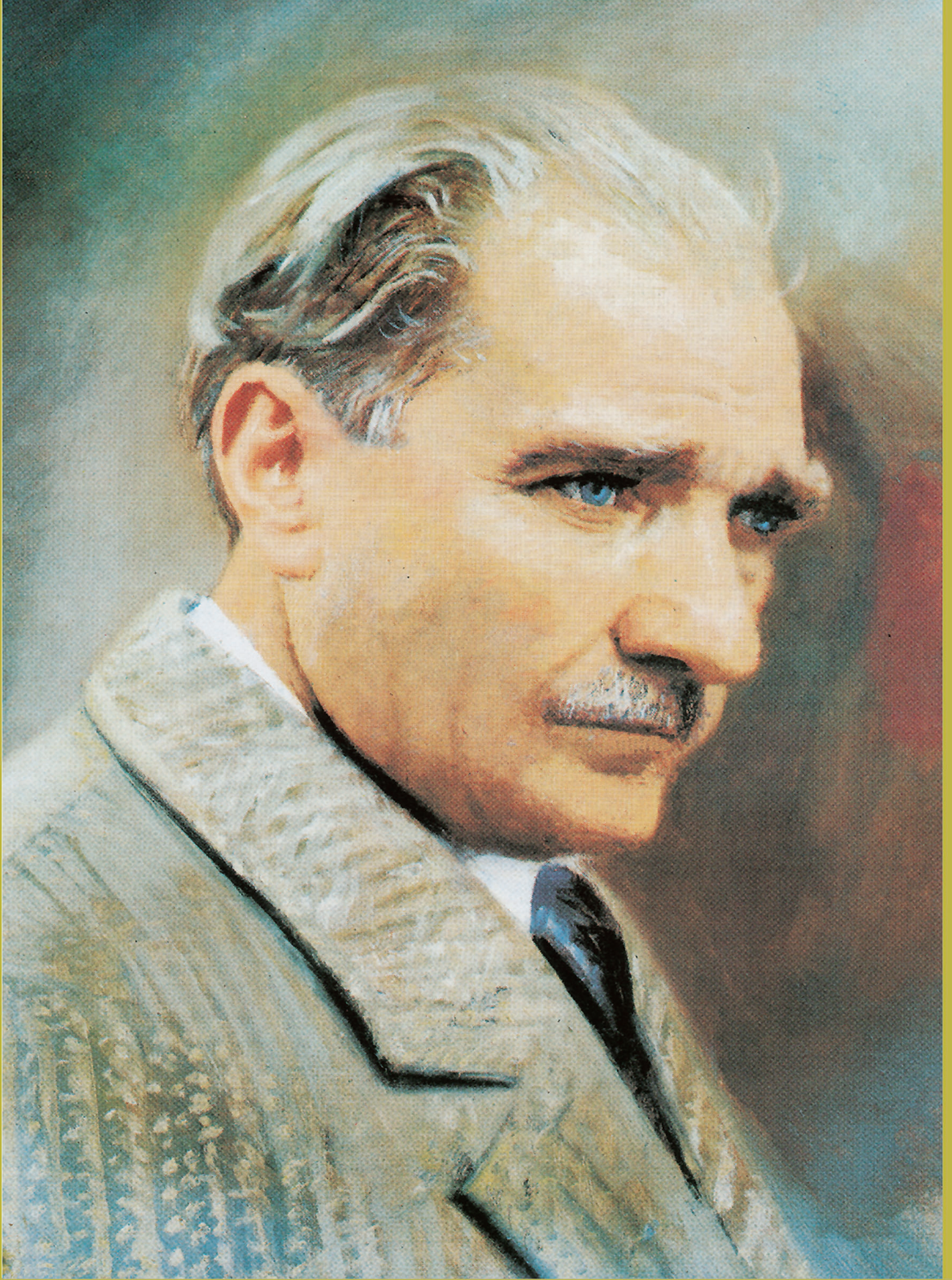
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

FİHRİST

UNİTEYA 1. ALFABE

09-28

UNİTEYA 2. EZ U KEYEYÊ XU

29-48

UNİTEYA 3. MEKTEB U BANÊ MI

49-66

UNİTEYA 4. LEŞ U WEŞÎ

67-84

FİHRİST

UNİTEYA 5. MEWSİM U TEQWİM

85-104

UNİTEYA 6. WER U ŞİMİTİŞ

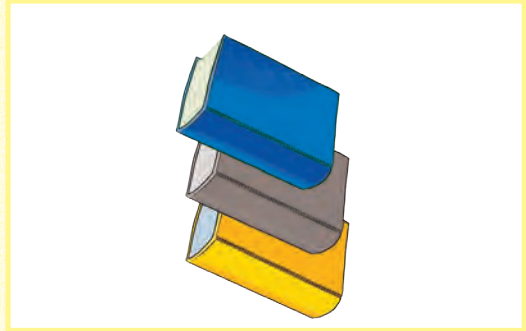
105-120

UNİTEYA 7. XEBATA SERBEST

121-132

FERHENG

133-140

RIPELÊ SEMBOLAN

wendiş

goştarikerdiş

nuştîş

qıseykerdiş

goştarikerdiş u nuştîş

goştarikerdiş u qıseykerdiş

goştarikerdiş u wendiş

wendiş u qıseykerdiş

wendiş u nuştîş

UNİTEYA 1.

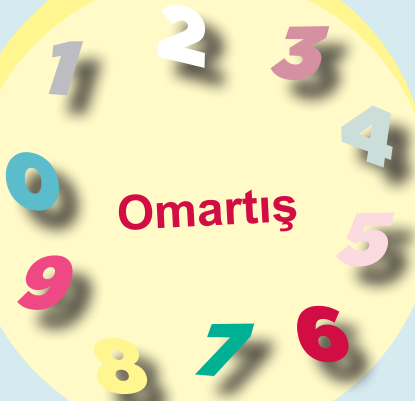

ALFABE

Alfabe

Omartış

Yobinan şınasnayiş

Ma ina unite di çita museni?

- Selamdayiş u yobinan persayiş.
- Herfi alfabe u nuştışê inan.
- Yo ra heta vist omartış.

QISIMÊ YOYIN • YOBÎNAN ŞINASNAYÎŞ

A

Goştari bikerên u biwanên

Merheba

Merheba

Nameyê tu
çita yo?

Nameyê mî
Zeyneb a.

Nameyê mî
Ehmed o.

Nameyê tu
çita yo?

B

Goştari bikerên u biwanên

- Merheba.
- Merheba.
- Nameyê mî Hesen o. Nameyê tu çîta yo?
- Nameyê mî Zelal a. Tî senin i Hesen?
- Ez hol o. Teşekur keno. Tî senin a Zelal?
- Ez zi hol a. Teşekur kena. Tî çara yi Hesen?
- Ez Çolig ra yo. Tî kamca ra ya Zelal?
- Ez zi Diyarbekır ra ya.
- Ez pê şinasnayışê tu keyfweş biyo.
- Ez zi biya şa.
- Xatirê tu bo.
- Oğır bo.

C

Cayanê vengên dekerên

-Nameyê tu çita yo?

-Nameyê mî

- Tî çara ya/i?

- Ez ra

Ç

Pê kelimeyanê cêrinan cumle vîrazên

nameyê / Ehmed / mî / o

Dersim / ya / ez / ra

mî / embazê / ino / Mehmud o

zaf / kena / ez / teşekur

biya / ez / keyfweş

D

Cumleyanê cêrinan bîresnên yobinan

1. Merheba.

2. Nameyê tu çita yo?

3. Tî çara ya?

4. Embazê tu çara yo?

5. Ez keyfweş biya.

6. Bîmanên weşî dî.

☐ Ez Xarpêt ra ya.

☐ Çımanê mî ser.

☒ Merheba.

☐ Nameyê mî Xetice ya.

☐ Embazê mî Erzingan ra yo.

☐ Ez zi biya şa.

QISIMÊ DIYIN • ALFABEYA MA

A Herfi girdi

A B C Ç D E Ê F
G Ğ H I İ J K L
M N O P Q R S Ş
T U û V W X Y Z

B Herfi werdeyi

a b c ç d e ê f
g ğ h ı i j k l
m n o p q r s ş
t u û v w x y z

C Herfi vengini

Herfi vengini girdi

A E Ê I İ O U û

Herfi vengini werdeyi

a e ê ı i o u û

Ç

Goştariya kelimeyanê cêrinan bikerên u biwanên

A a aw

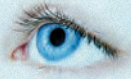
B b ber

C c cıl

Ç ç çım

D d dest

E e engur

Ê ê lêl

F f fitik

G g ga

Ğ ğ ğezal

H h hak

I ı dırık

Î î isot

J j qijne

K k kesa

L l la

M m manga

N n nan

O o otobus

P p punc

Q q qelem

R r rîbês

S s sa

Ş ş şıt

T t tut

U u universite

Û û gergûş

V v vaş

W w wendekar

X x xêm

Y y yelug

Z z zerqet

D**Bıwanên u pê ini herfan kelimeyan binusên**

A

I

S

B

Î

Ş

C

J

T

Ç

K

U

D

L

Û

E

M

V

Ê

N

W

F

O

X

G

P

Y

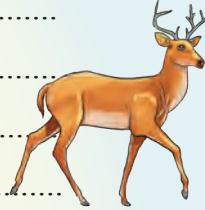
Ğ

Q

Z

H

R

E**Herfanê bêvengan ê kelimeyanê cêrînan binusên**

hermuş

defter

pakker

qelem

masa

h...rm...ş

.....

.....

.....

.....

melîm

texte

rîpel

mekteb

talebe

.....

.....

.....

.....

.....

Ê**Herfanê vengînan ê kelimeyanê cêrînan binusên**

wesar

sayer

kerğ

ciran

wesayit

...e...a...

.....

.....

.....

.....

gulaş

gongıla

kartol

kutik

gozyer

.....

.....

.....

.....

.....

F

Goştariya kelimeyanê cêrinan bikerên u biwanên

Aşm	Bar	Cêr	Çım	Dew
Fek	Goş	Ğar	Heş	Jar
Kar	Lew	Mar	Nan	Pel
Qal	Run	Ser	Şar	Tar
Ver	Wer	Xox	Gol	Zel

G

Goştariya kelimeyanê cêrinan bikerên u biwanên

Adır	Bıra	Ciran	Çırık	Deşt
Emserr	Fıraq	Germ	Ğele	Hêga
Heşt	Kesa	Ling	Mast	Name
Purt	Qela	Rınd	Serd	Şapık
Ters	Veng	Ware	Xurt	Zerd

Ğ

Lezvateyanê cêrinan lezabez biwanên

Cayê camerdi cor dı beno.

Cayê cahili cêr dı beno.

Vatoğ va, vateyanê verinan veramedên.

Verinan va, wa vatoği vateyanê ma vaci.

H

Goştariya herfanê nîzdvengan bikerên u biwanên

Ğ - X

ğela-xela
ziğal-zexire
ğerib-xirab

Q - K

qelem-kelem
qal-kal
qela - kerra

W - V

wer-ver
way-vay
wel-vıl

G - Q

gerr-qer
gıl-qıl
gam-qam

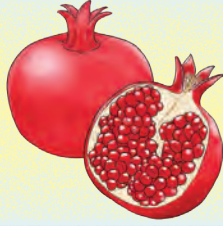
E - Ê

pel-lêl
des-dês
kel-kêm

I

Nameyê resimanê cêrinan binusên

.....

.....

.....

.....

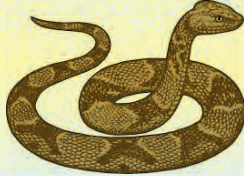

.....

.....

.....

.....

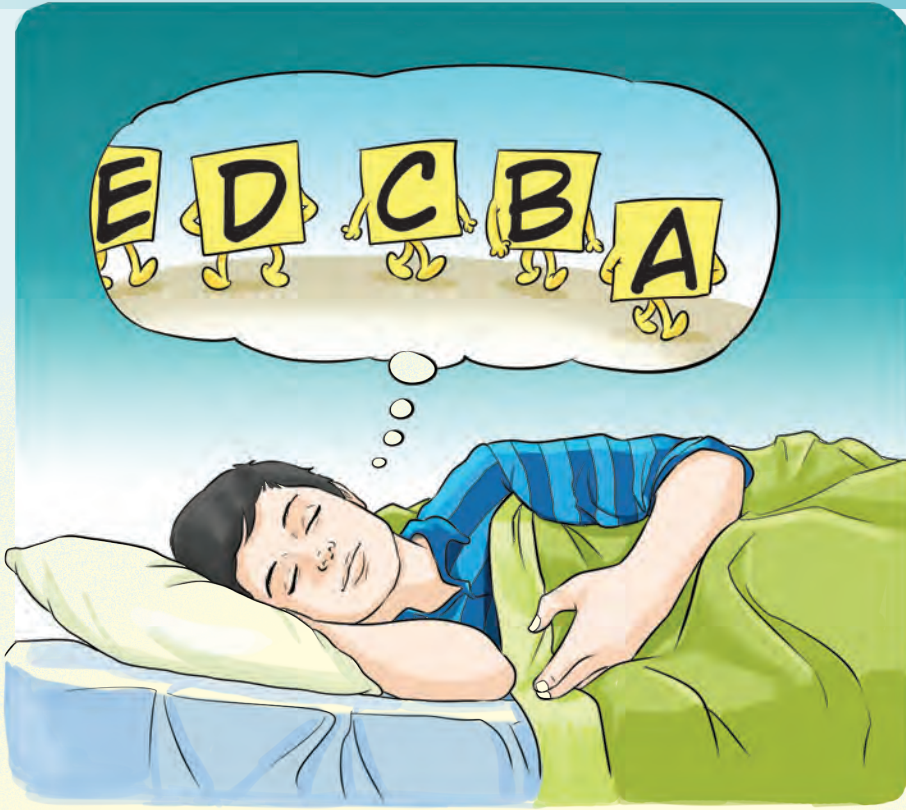

.....

.....

.....

.....

HONÊ MI DI

Vîzêr şew honê mi dî,
Herfî alfabe viyerti ra,
Sare ra heta peynî,
a, b, c, ç, d, e, ê, f...

Wuyeni heme zi *g, ğ, h, î, i,*
Melum veciya ame,
Va, de lez vacên!
j, k, l, m, n, o, p, q, r...

Heyna dewam bîker,
Meker xu vir ra, herfanê binan,
s, ş, t, u, û, v, w, x, y, z,
Kaykerdên herfan honê mi dî.

QISIMÊ HİRİYIN • OMARTIŞ

A

Goştari bikerên u biomarên

0	1	2	3
1	YO	11	YONDES
2	DI	12	DUYES
3	HİRİ	13	HİRİYES
4	ÇAR	14	ÇARYES
5	PANC	15	PANCYES
6	ŞEŞ	16	ŞİYES
7	HOT	17	HOTYES
8	HEŞT	18	HEŞTYES
9	NEW	19	NEWYES
10	DES	20	VİST
8	7	6	5
4			

B

Reqemanê cêrinan biwanên u bi nuşte binusên

9
5
8

5

3

9

2

7

.....

.....

.....

.....

.....

1

4

8

6

10

.....

.....

.....

.....

.....

C

Omaranê cêrinan biwanên u bi reqem binusên

7
0
6

YONDES

PANCYES

NEWYES

HÎRÎYES

VÎST

.....

.....

.....

.....

.....

DUYES

ŞÎYES

HOTYES

ÇARYES

HEŞTYES

.....

.....

.....

.....

.....

Ç

Goştari bikerên u biwanên

Zelal: Merheba.**Mirza:** Merheba.**Zelal:** Tî çend serre yi Mirza?**Mirza:** Ez yondes serre yo. Tî çend serre ya Zelal?**Zelal:** Ez duyey serre ya.

D

Serranê tutan binusên u dima goştari bikerên

Zerin serre ya

Hesen serre yo.

İbrahim serre yo.

Serab serre ya.

E

Goştari bikerên u binusên

1

yo mirçık

2

..... teyareyi

3

..... defteri

4

..... pisingi

5

..... kutiki

6

..... keynayı

7

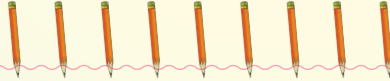
..... henari

8

..... baloni

9

..... qelemini

10

..... mêşnayi

Ê

Omaranê cêrinan biwanên u pêserkerên.

$$* \quad \underline{\quad 5 \quad} + \underline{\quad 12 \quad} = \underline{\quad 17 \quad}$$

panc duyê hotyê

$$* \quad \underline{\quad \quad} + \underline{\quad \quad} = \underline{\quad \quad}$$

new yo

$$* \quad \underline{\quad \quad} + \underline{\quad \quad} = \underline{\quad \quad}$$

hot dı

$$* \quad \underline{\quad \quad} + \underline{\quad \quad} = \underline{\quad \quad}$$

şiyê çar

$$* \quad \underline{\quad \quad} + \underline{\quad \quad} = \underline{\quad \quad}$$

heşt hiri

A Cayanê vengan dekerên

M...rhe...a Husên.

Me...h...ba Zerşa.

Tı i Husên?

Ezo, teşekur....., tı s...ni...a?

Ezhol a, z...f teşekur

B Xaçapersa cêrin dî rêqeman bîvinên

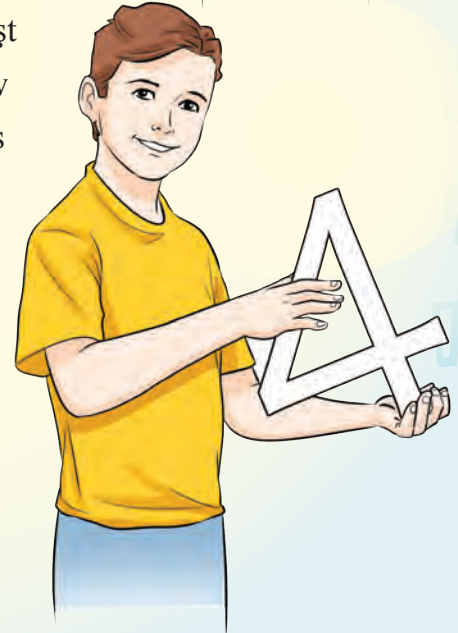
A	C	P	A	N	C	Y	E	S	R
Ş	İ	Y	E	S	D	B	K	L	A
U	H	O	T	M	G	İ	Ç	A	R
H	E	Ş	T	Y	E	S	E	B	İ
M	Ç	N	E	W	Y	E	S	A	Y
I	A	J	H	İ	R	İ	A	İ	O
C	R	R	E	R	V	İ	S	T	N
N	Y	O	Ş	B	A	K	S	E	D
A	E	A	T	L	V	M	O	P	E
P	S	U	K	A	D	U	Y	E	S

► YO ► HİRİ ► ÇAR ► PANC ► HOT ► HEŞT ►
 DES ► YONDES ► DUYES ► ÇARYES ► PANCYES
 ► ŞİYES ► HEŞTYES ► NEWYES ► VİST

Galgala Reqeman

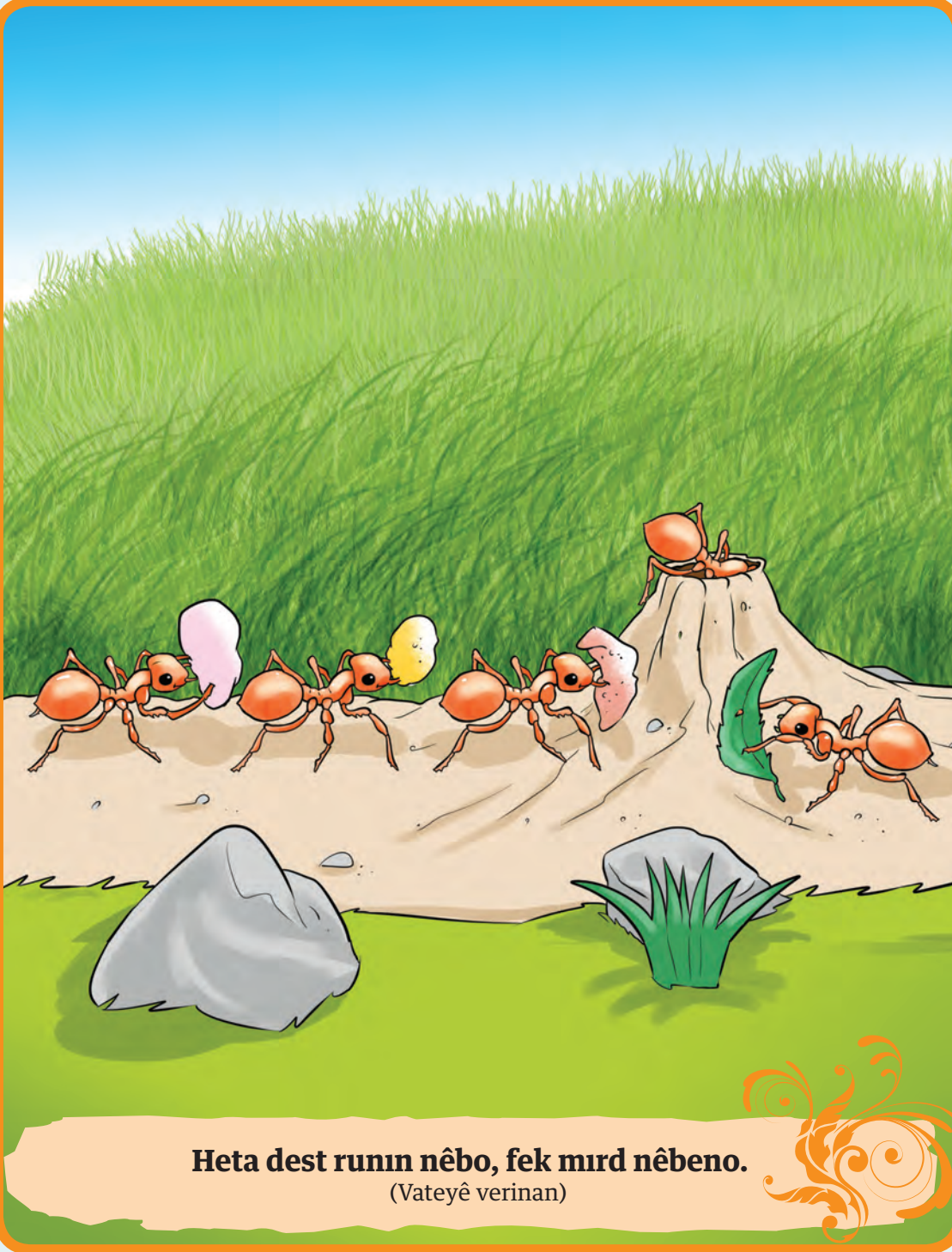
Yo, talebeyi omareni yo yo
Dı, melimê mı ho mekteb dı
Hiri, tı zaf kota mı viri
Çar, pısing dar ra ameya war
Panc, ez şıma rê deyir vac
Şeş, werdişê zebeş zaf weş
Hot, dara gozyer biya çot
Heşt, embazi mı şıyi deşt
New, bıza leng kota gew
Des, ina ders hındêk bes

Ma ina unite dı çita musayi? ✓ ✗

- ☐ Ez eşkena/o selam bîdi u bîgeri.
- ☐ Ez eşkena/o yo teni bîpersi.
- ☐ Ez herfanê alfabe şınasnena/o.
- ☐ Ez eşkena/o kelimeyanê qıcan bînsi.
- ☐ Ez yo ra heta vist omarena/o.

XEBAT

Heta dest runîn nêbo, fek mîrd nêbeno.
(Vateyê verinan)

Dinleme

Konuşma

UNİTEYA 2.

Okuma

Yazma

EZ U KEYEYÊ XU

Wexti Roci

Keyeyê Mî

Gure u Mesleg

Ma ina unite dî çîta museni?

- Ma wextanê roci museni.
- Ma keyeyê xu şînasneni.
- Ma gure u meslegan museni.

QISIMÊ YOYIN • WEXTI ROCİ

A

Goştari bikerên u biwanên

Sêrsibayê tu
weş bo

Sêrsibayê tu
weş bo

Nimrocê tu
weş bo

Nimrocê tu
weş bo

Şanê tu
weş bo

Şanê tu
weş bo

Şewa tu
weş bo

Şewa tu
weş bo

B

Goştari bikerên u biwanên

- Sêrsıbayê tu weş bo melıma mı.
- Sêrsıbayê tu weş bo Zeki.
- Şıma senin i?
- Ez hol a. Tı senin i?
- Ez zi hol o. Teşekur keno.

Pê kelimeyanê cêrinan cumle virazên

weş / Zeki / sêrsıbayê / bo / tu

.....

senin i / ez / a / tı / hol

.....

melıma / weş / mı / tu / bo / sêrsıbayê

.....

C

Goştari bikerên u biwanên

-Nimrocê tu weş bo Meryem.

-Nimrocê tu weş bo Fatma.

-Tî çara yena?

-Ez kîtabxane ra yena.

-Tî şîna ça?

-Ez şîna keye.

Pê kelimeyanê cêrînan cumle virazên

Meryem / tu / weş / nimrocê / bo

.....

yena / kîtabxane / ez / ra

.....

keye / ez / şîna

.....

Ç

Goştari bikerên u biwanên

-Şanê tu weş bo.

-Şanê tu weş bo.

-Dadiya mı şima rê gêrm şirawıt.

-Homa razi bo.

-Afiyet bo.

Pê kelimeyanê cêrinan cumle virazên

weş / tu / bo / şanê

.....

gêrm / şima / şirawıt / dadiya / mı / rê

.....

bo / Homa / razi

.....

D

Goştari bikerên u biwanên

- Umer, tî çita waneni?
- Ez estanika pir u pising waneno.
- Aferim. Wendîş rind o.
- Ez wendîş ra zaf hes keno.
- Hini wextê rakotişî yo.
- Temam. Şew weş.
- Şew weş.

Pê kelimeyanê cêrinan cumle virazên

estanika / waneno / pir / ez / u / pising

.....

hes / zaf / wendîş / keno / ra / ez

.....

Umer / waneni / çita / tî

.....

QISIMÊ DIYIN • KEYEYÊ MI

A

Goştari bikerên u biwanên

Nameyê mî Halime ya.
Ez dadiya Remezani ya.

Nameyê mî Mirza yo.
Ez babiyê Remezani yo.

Nameyê mî Helin a.
Ez waya Remezani ya.

Nameyê mî Remezani o.

Nameyê mî Harun o.
Ez birayê Remezani yo.

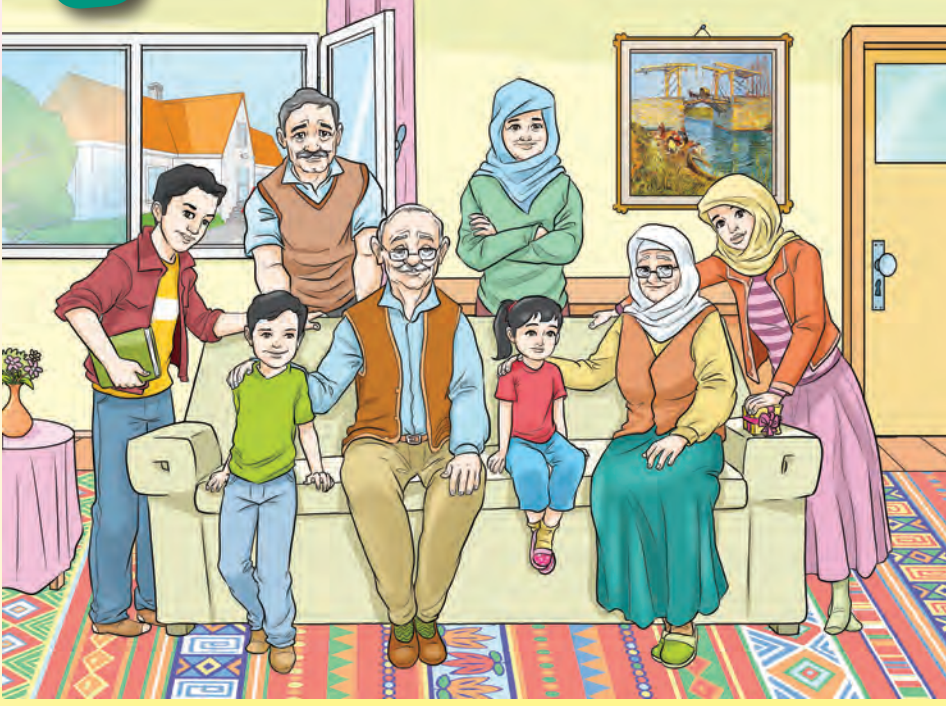

Nameyê mî Sinem a.
Ez waya qickek a.

B

Goştari bikerên u biwanên

Nameyê mî Remezan o. Ez yondes serre yo. Ez mektebo miyanin dî waneno. Nameyê babiyê mî Mirza yo. Nameyê dadiya mî Halime ya. Ma dî way u dî bîra yî. Nameyê birayê mî Harun o. Harun hotyes serre yo. O lise dî waneno. Nameyê waya mî ya pîl Helin a. Helin vist serre ya. A universite dî wanena. Nameyê waya mî ya qîc Sinem a. Sinem hot serre ya. A şîna mektebo verin. Nameyê pîrika mî Amine ya. Nameyê pîrikê mî Xalîs o. Ma piya miyanê şayi dî cuyeni.

C

Goreyê nuşteyî cewabê persanê cêrinan binusên

1. Remezan çend serre yo?

.....

2. Nameyê dadi u babiyê Remezanî çîta yo?

.....

3. Helin kamca dî wanena?

.....

Ç

Eg cumleyi cêrini goreyê nuştayi raşt i (R) gëlet i (Ğ) binusên

- 1- Remezan 10 serre yo. (.....)
- 2- Nameyê babiyê Remezani Mirza yo. (.....)
- 3- Harun 17 serre yo. (.....)
- 4- Helin lise dî wanena. (.....)
- 5- Nameyê pîrkê Remezani Xalis o. (.....)
- 6- Dî birayî u dî wayî Remezani estî. (.....)
- 7- Remezan mektebo miyanin dî waneno. (.....)

D

Goreyê nuştayi cayanê vengên dekerên

- 1- Remezan serre yo.
- 2- Nameyê babiyê Remezaniyo.
- 3- bîra u wayî Remezani estî..
- 4- Amine Remezan a.
- 5- Bîrayê Remezani serre yo.
- 6- Helin dî wanena.
- 7- Sinem serre ya.

E

Pê kelimeyanê cêrinan cumle virazên

mî / Remezan / nameyê / o:.....

bîrayê / Harun / nameyê / o / mî:.....

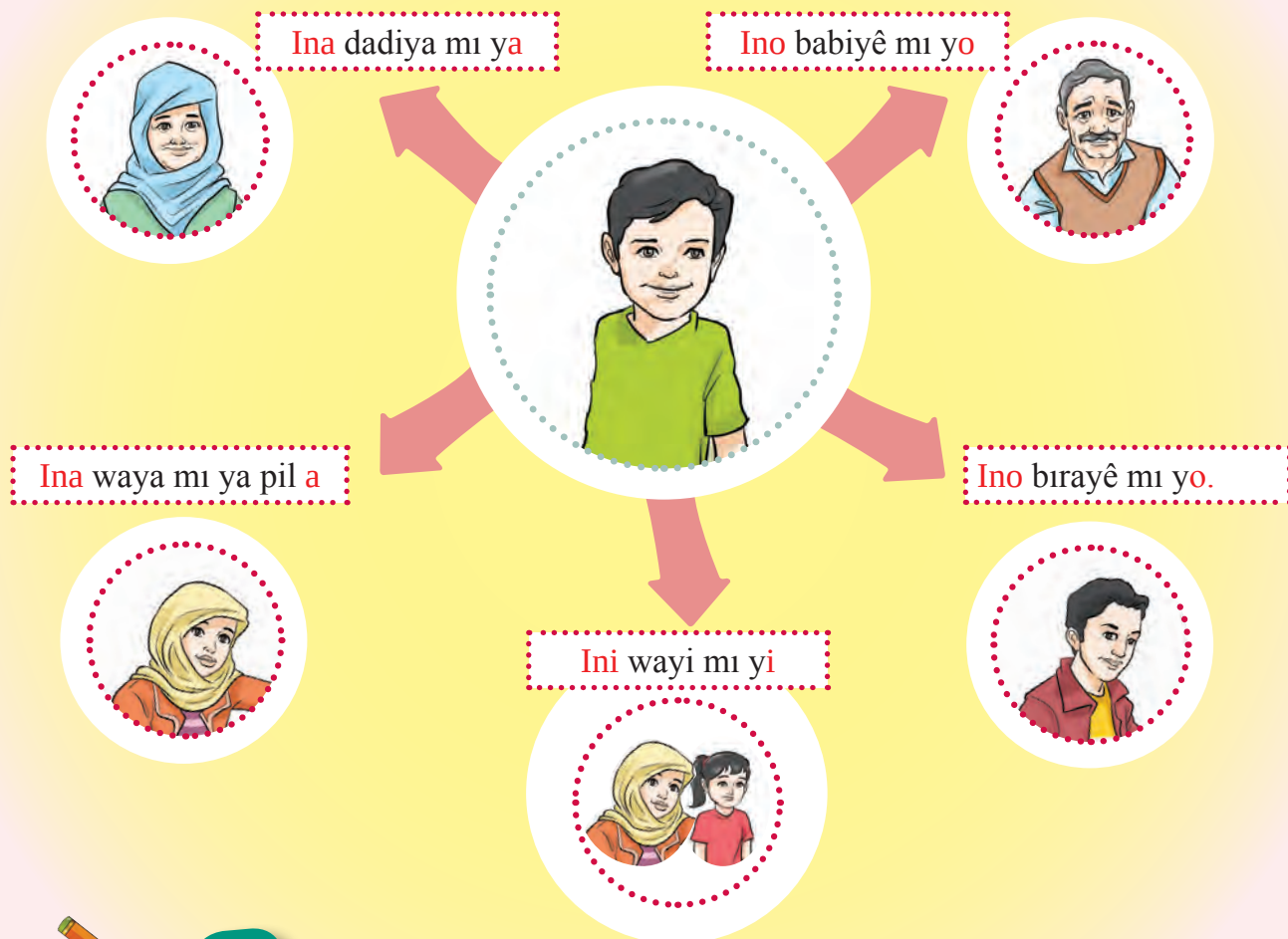
Helin / ya / waya / a / mî / nameyê / pîl:.....

pîrkê / Xalis / nameyê / o / mî :.....

Ê

Goştari bikerên u biwanên

F

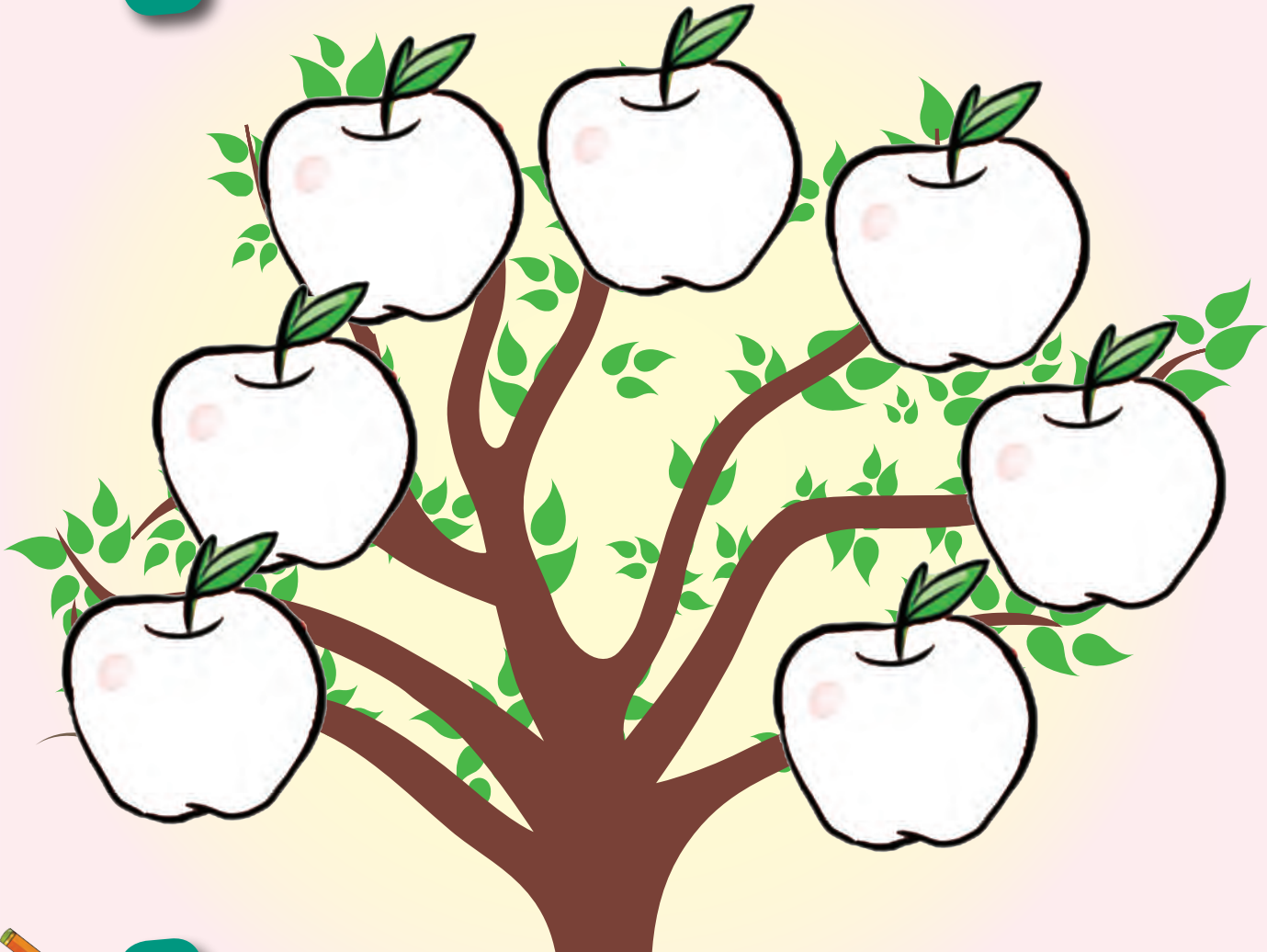
Goreyê keyeyê xu binusên

- Nameyê mî
- Nameyê babilîyê mî
- Nameyê dadiya mî
- Nameyê bîrayê mî
- Nameyê waya mî
- Nameyê pîrîka mî
- Nameyê pîrîkê mî

G

Şecereya keyeyê mî

Ğ

Şîma zî xu u keyeyê xu bîdên şînasnayîş

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

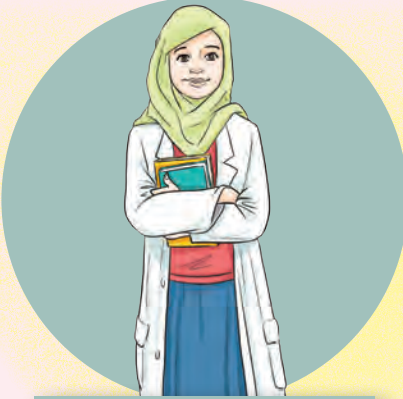
.....

QISIMÊ HİRİYIN • GURE U MESLEG

A

Goştari bikerên u biwanên

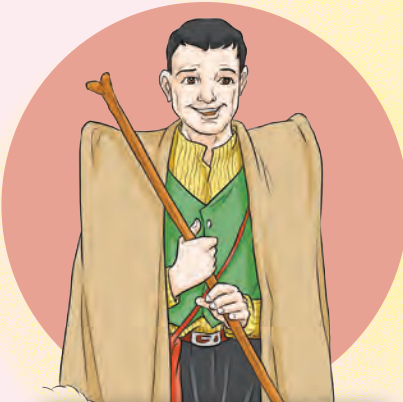
Melim

Toxtor

Cıtyer

Şane

Deyirbaz

Nanpoc

Mimar

Mıřag

B

Goştari bikerên u biwanên

Ez melîm a.
Ez mekteb dî ders dana.

Ez deyîrbaz o.
Ez deyîran vano.

Ez cîtyer o. Ez cît keno
u hêga rameno.

Ez mîşag o.
Ez gêle çînenî.

Ez toxtor a.
Ez nêweşan muayene kena.

Ez nanpoc o.
Ez nan poceno.

Ez mîmar a.
Ez projeyan vîrazena.

Ez şane yo.
Ez pesî çerêneno.

C

Goreyê nuşteyi cayanê vengên dekerên

Ez a.
Ez virazena.

Ez a.
Ez nêweşan muayene kena.

Ez yo.
Ez çerêneno.

Ez o.
Ez poceno.

Ez o.
Ez keno u romeno.

Ç

Keyeyê şîma dî kam çî gure keno? Bînusên

Dadiya mî

Babiyê mî

Waya mî

Birayê mî

D

Şîma wazeni çî gure bikerî?

Ez wazeno

Tî wazeni

A wazena

O wazeno

E Goştari bikerên u biwanên

- Merheba.
- Merheba.
- T1 ç1 gure keni?
- Ez asinger o.
- Asinger se keno?
- Asinger tırpan, torzin, vaşturi virazeno.

Ê Goştari bikerên u biwanên

- Merheba.
- Merheba.
- T1 ç1 gure keni?
- Ez solderz o.
- Solderz se keno?
- Solderz solan derzeno.

F Cayanê vengane goreyê resimi dekerên

.....

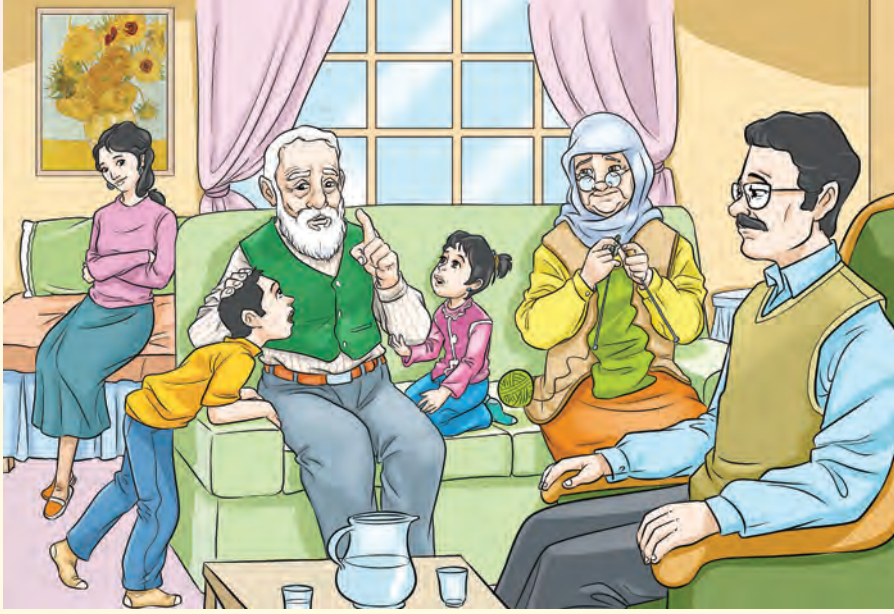
.....

.....

.....

.....

.....

Nameyê mî Salih o. Ez duyey serre yo. Ma Çolig dî cuyeni. Keyeyê ma dî şeş teni esti. Nameyê babiyê mî Receb o. Nameyê dadiya mî Zerifa ya. Nameyê waya mî Dılşa ya. Nameyê pirkê mî Hesên o. Nameyê pırka mî Hewa ya. Babiyê mî Muş ra yo. O melim o. Dadiya mî Xarpêt ra ya. A keyver a. Waya mî wendekar a. A sınıfa yoyin dî wanena. Pirkê mî u pırka mî meselayanê verinan hol zani. Ma rê meselayan vani. Ma yobinan ra zaf hes kenî.

A

Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

1. Salih çend serre yo?

.....

2. Keyeyê Salihi dî çend teni cuyeni?

.....

3. Babiyê Salihi çî gure keno?

.....

4. Dadiya Salihi çara ya?

.....

5. Pırki Salihi çita hol zani?

.....

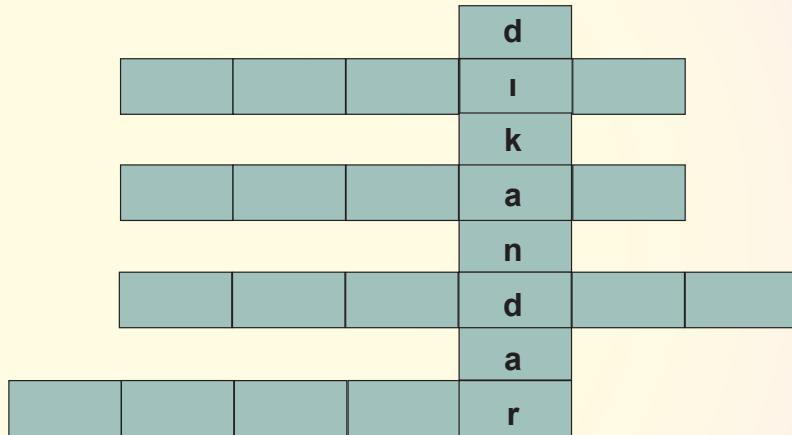
B Goreyê resman wextanê roci binusên

şanê tu weş bo / nimrocê tu weş bo / sêrsıbayê tu weş bo / şewa tu weş bo

C Mesleganê cêrinan zerreyê xaçapers dî binusên

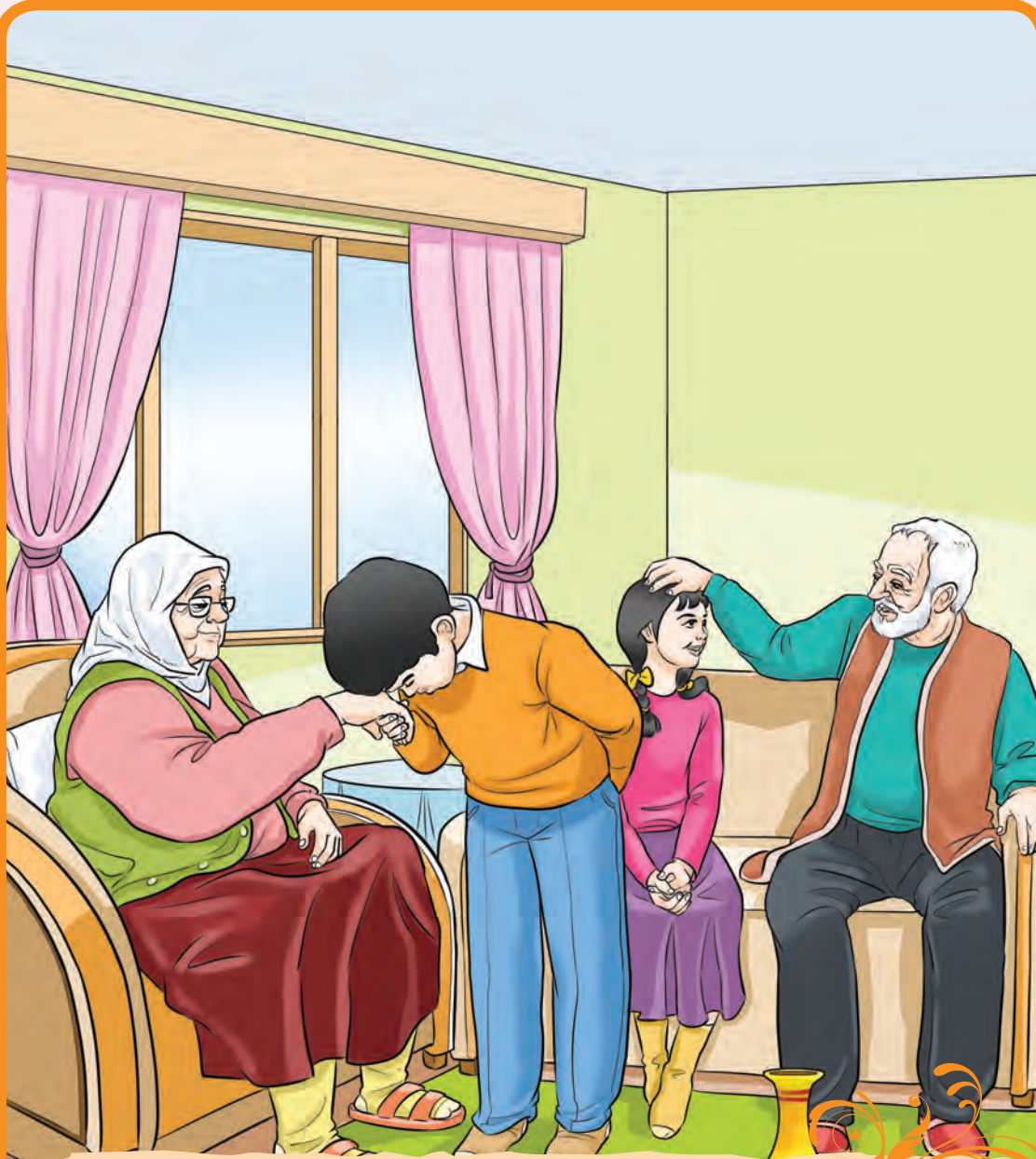
seydar
mimar
mîşag
melîm
dıkandar

Ma îna unite dî çîta musayî? ✓ ✗

- ☐ Ez eşkena/o wextanê roci ciya bikerî.
- ☐ Ez eşkena/o xu bîdî şînasnayîş.
- ☐ Ez eşkena/o keyeyê xu bîdî şînasnayîş.
- ☐ Ez eşkena/o gureyê yo tenî bîpersî.

HURMET

**Kam qicanê ma rê merhemet u pilanê
ma rê hurmet nêkero, ma ra niyo.**

(Hedis)

Dinleme

Konuşma

UNİTEYA

3.

Okuma

Yazma

MEKTEB U BANÊ MI

Mektebe Mı

Banê Mı

Mektebê mı çı weş o
Qê ma cayê musayiş o
Ez wendiş hol zano
Mekteb ra hes keno

Ma ina unite dı çita museni?

- Ma mektebê xu şinasneni u dani şinasnayiş.
- Ma banê xu u çimeyanê ey museni.
- Ma kulubanê mektebi şinasneni.

QISIMÊ YOYIN • MEKTEBÊ MI

A

Goştari bikerên u biwanên

Nameyê mî Dilan a. Ez mektebê Ehmedê Xasi dî wanena. Mektebê mî zaf gird o. Ez şîna sînfa pancîn. Sînfa mî qata yoyin dî ya. Sînfa mî dî heştyes wendekari estî. Ma sînif u mektebê xu pak genî.

Ez çenteyê xu şan ra hedre kena. Qelem, qelemtaş, cetwel, pakker, defter, kîtab ra kamci lazîm î, ez inan erzena çente. Ez her roc pê keyfweşî şîna mekteb. Baxçeyê mektebi dî embazanê xu vinena u inan dîr zîyar kena. Pê vengê zengîlî ma nezaretê melîmanê xu dî şînî sînfan.

B

Goreyê nuşteyî cewabê persanê cêrînan binusên

1-Nameyê mektebê Dilan çîta yo?

.....

2-Dilan şîna sînfa çendîn?

.....

3-Sînfa Dilan dî çend wendekari estî?

.....

4-Dilan çenteyê xu çî wext hedre kena?

.....

5-Talebeyî baxçe dî kamî vînenî u se kenî?

.....

6-Talebeyî çî wext şînî sînfan?

.....

C

Kelimeyanê cêrinan biwanên

Ç

Goştari bikerên u biwanên

A: Ina çita ya?

B: Ina masa ya.

A: Ino çita yo?

B: Ino kitab o.

A: Ini çita yi?

B: Ini qelem i.

D

Goreyê resiman cewabê persan binusên

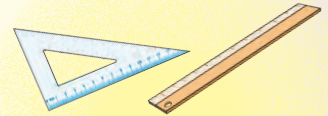
A: Ino çita yo

B:

A: Ina çita ya?

B:

A: Ini çita yi?

B:

E

Goştari bikerên u kelimeya ki vaciyena îşaret bikerên

☐ qelem

☐ babi

☐ qelemtaş

☐ des

☐ masa

☐ pakker

☐ way

☐ komputer

☐ çente

☐ dadi

☐ panc

☐ xerita

☐ mikroskop

☐ sınıf

☐ heşt

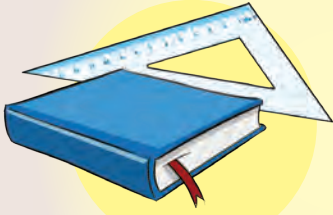
☐ selam

Ê

Bıwanên u qısey bıkerên

Melim: Gelê wendekaran şıma kamci ders ra hes keni?

Hesen: Ez dersa matematiki ra hes keno. Ez dersa matematiki dı omaran museno.

Usman: Ez dersa spori ra hes keno. Ez dersa spori dı gud kay keno.

Elif: Ez dersa muziki ra hes kena. Ez dersa muziki dı deyiran vana.

Kerim: Ez dersa Zazaki ra hes keno. Ez dersa Zazaki dı zıwanê xu museno.

Fatma: Ez dersa dini ra hes kena. Ez dersa dini dı helal u heram musena.

Şeyma: Ez dersa resımı ra hes kena. Ez ına ders dı resıman vırazena.

Heyder: Ez dersa fen ra hes keno. Ez dersa fen dı şıno laboratuvar.

F

Goreyê nuşteyi cayanê vengên dekerên

Hesen omaran dersa dî museno.

Elif deyiran dersa..... dî vana.

Kerim zıwanê xu dersa dî museno.

Fatma helal u heram dersadî musena.

Şeyma resıman dersa dî vırazena.

G

Goştari bikerên u biwanên

**Ma mekteb dî bê dersan zobina xebatan kenî, inî xebatan ra
yo zî kulub î.**

Şehriban:

Ez wendiş ra hes kena, nameyê kuluba mî kitabxane yo.

Evdıllah:

Ez gud ra hes keno, nameyê kuluba mî spor o.

Zelal:

Ez estanikan ra hes kena. Nameyê kuluba mî folklor a.

Cemal:

Ez şiir nuseno, nameyê kuluba mî edebiyat o.

Mehmud:

Ez ardımkarî ra hes keno, nameyê kuluba mî ardımkarî ya.

Ğ

Goreyê nuşteyi cumleyan u resiman biresnên yobinan

A

Şehriban

1

B

Cemal

2

C

Evdıllah

3

Ç

Zelal

4

D

Mehmud

5

A	B	C	Ç	D

A

Goştari bikerên u biwanên

Yasin: Ino banê ma yo.

Yaqub: Ino zi banê ma yo.

Yasin: Banê ma dî eywanêka gird u çar wadeyi esti.

Yaqub: Banê ma qic o, yo eywan u dî wadeyi banê ma esti.

Yasin: Banê ma qata pancin dî yo.

Yaqub: Banê ma yo qat o.

Yasin: Binaya ma dî asansor esto.

Yaqub: Verê banê ma dî yo baxçeyo hira esto.

B

Goştari bikerên u biwanên

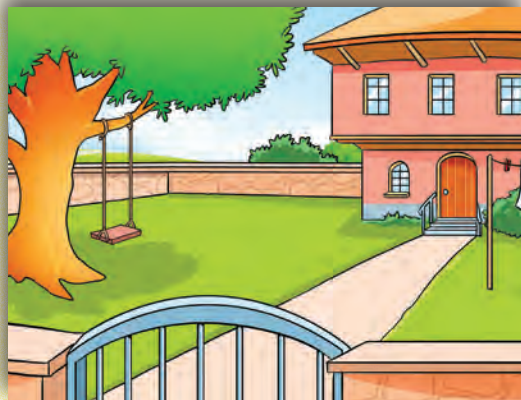
Wadeyê ronîştîşî

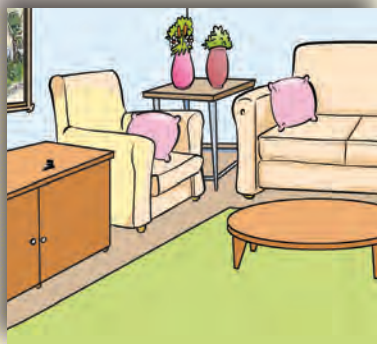
Wadeyê qıcan

Qıb

Baxçe

Eywan

Hemam

Destawxane

C

Goştari bikerên u biwanên

Ina eywan a.
Ma tiya di mîsafirên hewênî.

Ino wadeyê ronîştîşî yo.
Ma tiya di diwan kenî.

Ina qîb a.
Ma tiya di werê xu pocenî

Ino wadeyê mî yo.
Ez tiya di ders xebîtiyeno u kono ra.

Ino hemam o.
Ma tiya di xu şuwênî.

Ino baxçeyê yo.
Baxçeyê ma di dari u vîlî estî.

Ç

Cumleyanê cêrinan u resman biresnên yobinan

A

Ma tiya dî werê xu poceni.

1

B

Ma tiya dî xu şuweni.

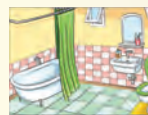
2

C

Ma tiya dî mîsafiran keni meyman.

3

Ç

Ma tiya dî kay koni u kuweni ra.

4

A	B	C	Ç

D

Goreyê banê xu cewab bîdên persanê cêrinan

Banê şîma çend qat o?

.....

Banê şîma çend çime yo?

.....

Baxçeyê banê şîma esto?

.....

Banê şîma şarîstan dî yo, yan dew dî yo?

.....

Banê şîma gîrd o yan qic o?

.....

Wadeyi banê şîma teng i yan hira yi?

.....

Banê şîma mekteb ra nîzd o yan dur o?

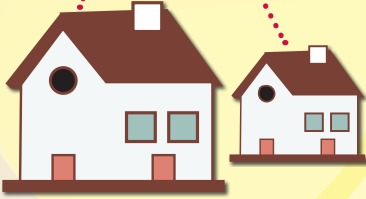
.....

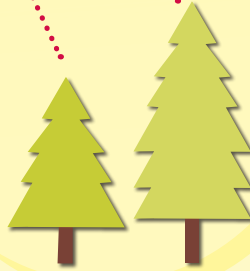
E

Goştari bikerên u biwanên

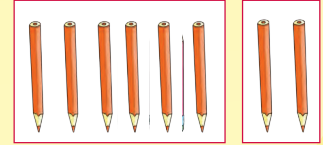
gird-qic

kilm-derg

zaf-tay

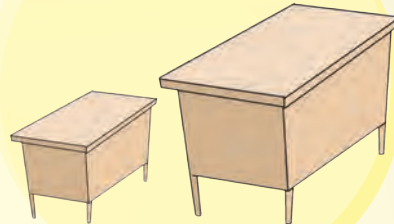
Ê

Biwanên u resimo raşt îşaret bikerên

Ino mikroskop gird o.

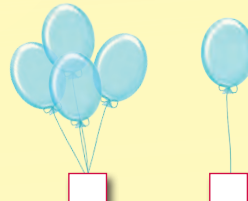
Ina masa qic a.

Ina dar derg a.

Ini baloni zaf i.

A Cayanê vengan goreyê xu dekerên

Nameyê m1

Ez şına/o mektebê.....

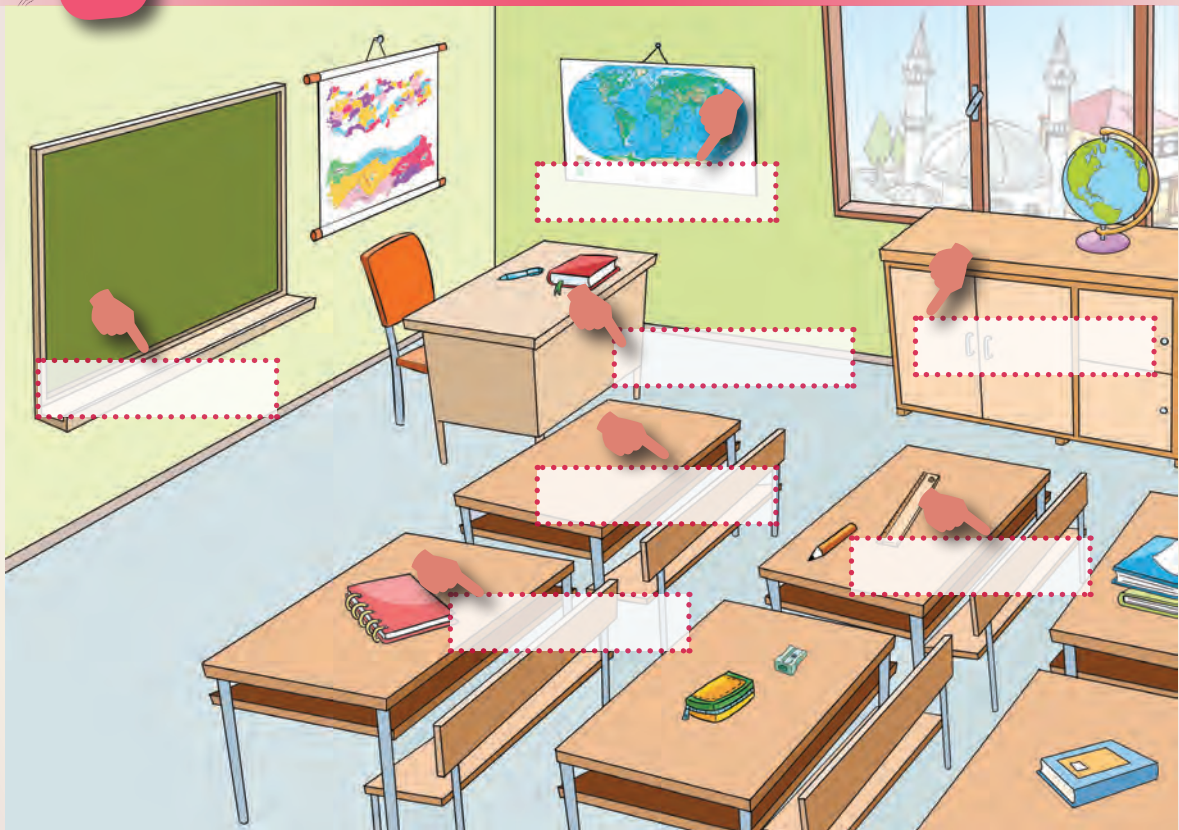
Ez sınıfa wanena/o.

Sınıfa m1 qata..... d1 ya.

Sınıfa ma dı wendekari esti.

Ez dersanê,u hes kena/o.

B Hacetanê sınıf resim ser di binusên

C

Goştari bikerên u biwanên

Nameyê mî Remzi yo.

Ini embazi mî Sinem u Rîza yî.

Sînîfa ma dî eyro seba kuluban vicnayîş vîraziya.

Ez kıtaban ra hes keno, mî kuluba kıtabxane tercih kerd.

Sinem kuluba ardîmkari vicna.

Rîza elaqe mocneno medya u neşîr, ey kuluba medya u neşîr vicna.

Bê inan zobina kulubi zi estî.

Embazanê binan kulubi resîm, muzik, spor, folklor u ê bin vicnayî.

Ç

Pê kelimeyanê cêrinan cumle vîrazên

nameyê / Remzi / yo / mî

.....

Sinem / vicna / ardîmkari / kuluba

.....

estî / kulubi / zobina / zi / bê / inan

.....

D

Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

1-Sınıf dı qê çıtayi vicnayış vıraziya?

.....

2-Remzi çıta ra hes keno u kamci kulub vicna?

.....

3. Sinem kamci kulub tercih kerd?

.....

4. Kami kuluba medya u neşır vicna?

.....

5. Embazanê binan zobina kamci kulubi vicnayı?

.....

E

Goreyê xu cewabê persanê cêrinan bîdên

Tı kamci kulub dı ca gena/i?

.....

Tu çıra ma kulub tercih kerd?

.....

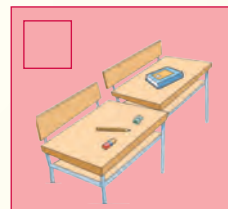
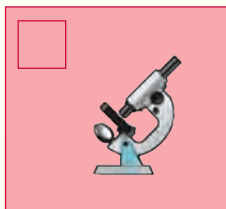
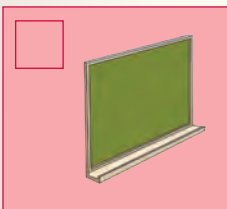
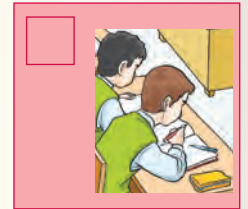
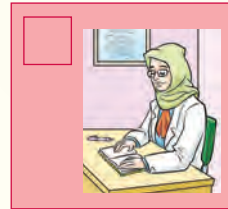
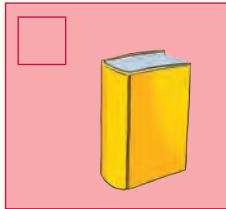
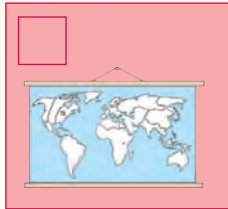
Kuluba tu çı fealiyeti kerd?

.....

Ê

Kelimeyi ki vaciyeni îşaret bikerên

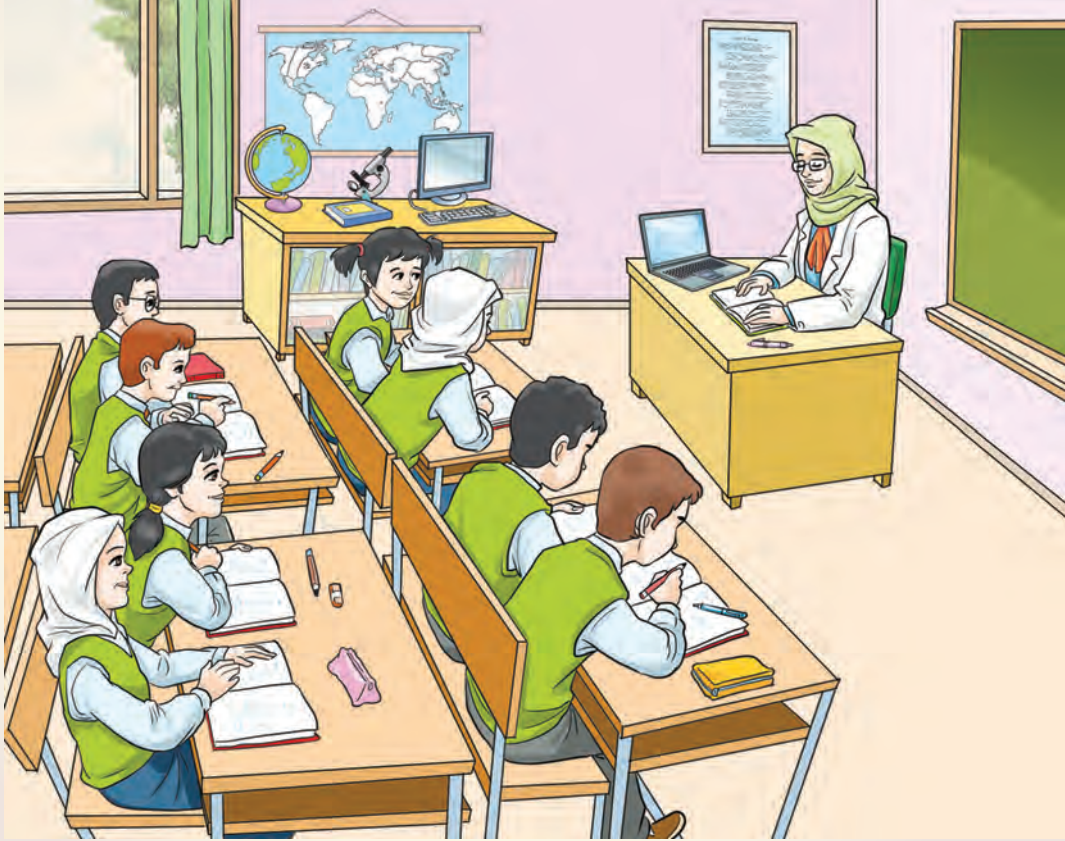

F

Kaya cêrin pa embazanê xu sınıf dı kay bikerên

Dı deqıqayı bioniyên resımı ra. Dıma kitabê xu bıqefılên. Virê şıma dı çı haceti sınıf mendi, inan ra nameyê des çıyan defterê xu dı binusên.

Ma ina unite dı çıta musayi? ✓ ✗

- ☐ Ez hacetanê sınıf şınasnena/o.
- ☐ Ez eşkena/o kuluba xu bıdı şınasnayış.
- ☐ Ez çımeyanê banê xu şınasnena/o.
- ☐ Ez eşkena/o banê xu bıdı şınasnayış.
- ☐ Ez gırd-qıç, kılm-derg, zaf-tay ciya kena/o.

EDALET

Heyfê bîza kol, bîza kel rê nêmaneno.
(Vateyê verinan)

Dinleme

Konuşma

UNİTEYA 4.

Okuma

Yazma

LEŞ U WEŞİ

LEŞA MA

PAKİ U WEŞİ

Ma ina unite dı çıta museni?

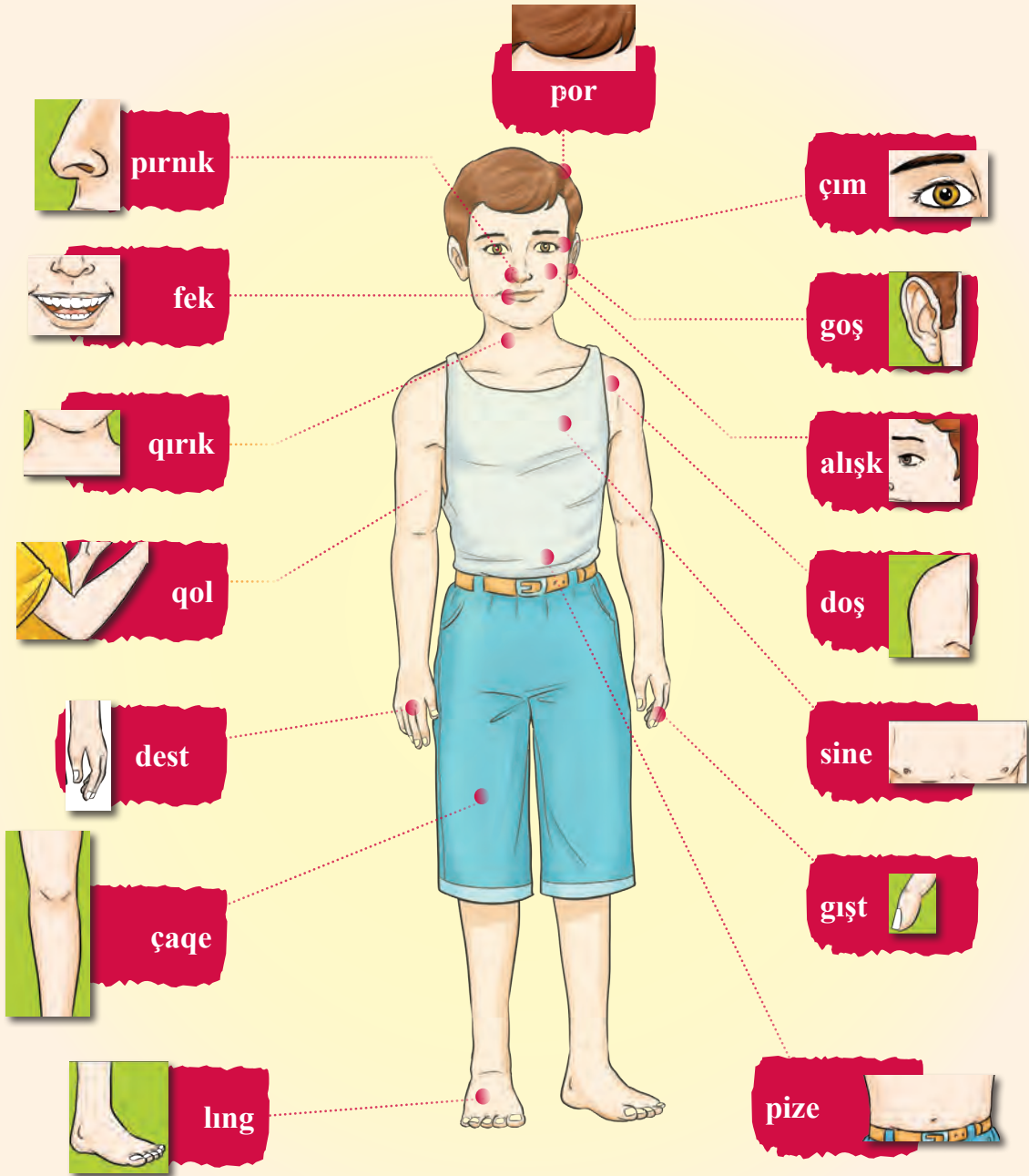
- Ma leşa xu şınasneni.
- Ma waslayanê xu şınasneni.
- Ma leşa xu seni pak geni?
- Ma xu nêweşi ra seni paweni?

QISIMÊ YOYIN • LEŞA MA

A

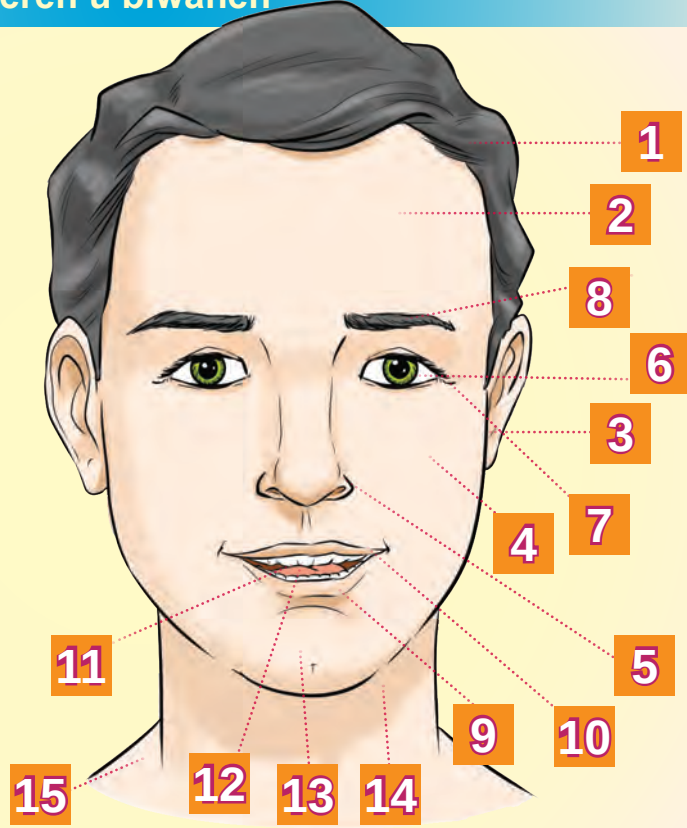
Goştari bikerên u biwanên

B Goştari bikerên u biwanên

- 1 Por
- 2 Çare
- 3 Goş
- 4 Alışk
- 5 Pırnık
- 6 Çım
- 7 Mijag
- 8 Biru
- 9 Lew
- 10 Fek
- 11 Dından
- 12 Zıwan
- 13 Çene
- 14 Qırık
- 15 Mıl

C Nuştayê cêrini biwanên

- Selami:** Selamun aleykum.
- Cemil:** Aleykum selam.
- Selami:** Cemil tı zani sare u riyê ma dı kamci waslayi esti?
- Cemil:** Ê, ez zano. Ez, ê waslayan biomari?
- Selami:** De biomar, zaf beno weş.
- Cemil:** Por, çımı, fek, pırnık, goşi, biru, mijag, alışk, çene u mıl.
- Selami:** La tu çend waslayi xu vira kerdi. Înan zi ez vaci. Lew, zıwan, çare u qırık.

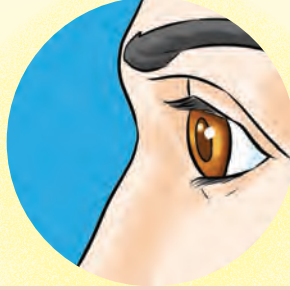

Ç

Goştari bikerên u biwanên

Ez goş o.
Ez heme vengên şîaweno.

Ez çim o. Ez her çi vineno.
Rengan u çîyan vicneno.

Ez pîrnîk a. Ez nefes gena u
her çi buy kena.

Ez dest o. Ez germ u serd
ciya keno.

Ez zîwan o. Ez çiyî werî
tamneno u qal keno.

D

Goreyê nuşteyî cewabê persanê cêrinan binusên

Goş se keno?

.....

Pîrnîk se kena?

.....

Zîwan se keno?

.....

Çim se keno?

.....

Dest se keno?

.....

E

Cumleyanê cêrinan u resman biresnên yobinan

1 Mı yo kutık di

A

2 Mı yo veng şınawıt

B

3 Mı yo gula sur buy kerd

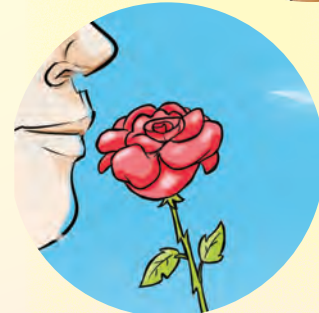
C

4 Mı yo saya şırın werd

Ç

5 Mı yo nana germin girot

D

Ê

Goştari bikerên u biwanên

Pize

Doş

Qol

Arisne

Dest

Gışt

Nengu

Ling

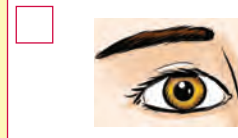
Çaqe

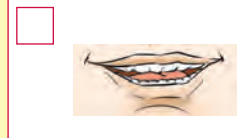
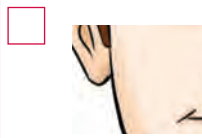
F

Raştê waslayanê cêrinan resim di îşaret bikerên

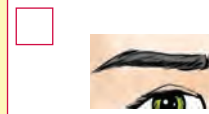
Ling

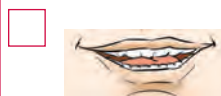
Gışt

Dest

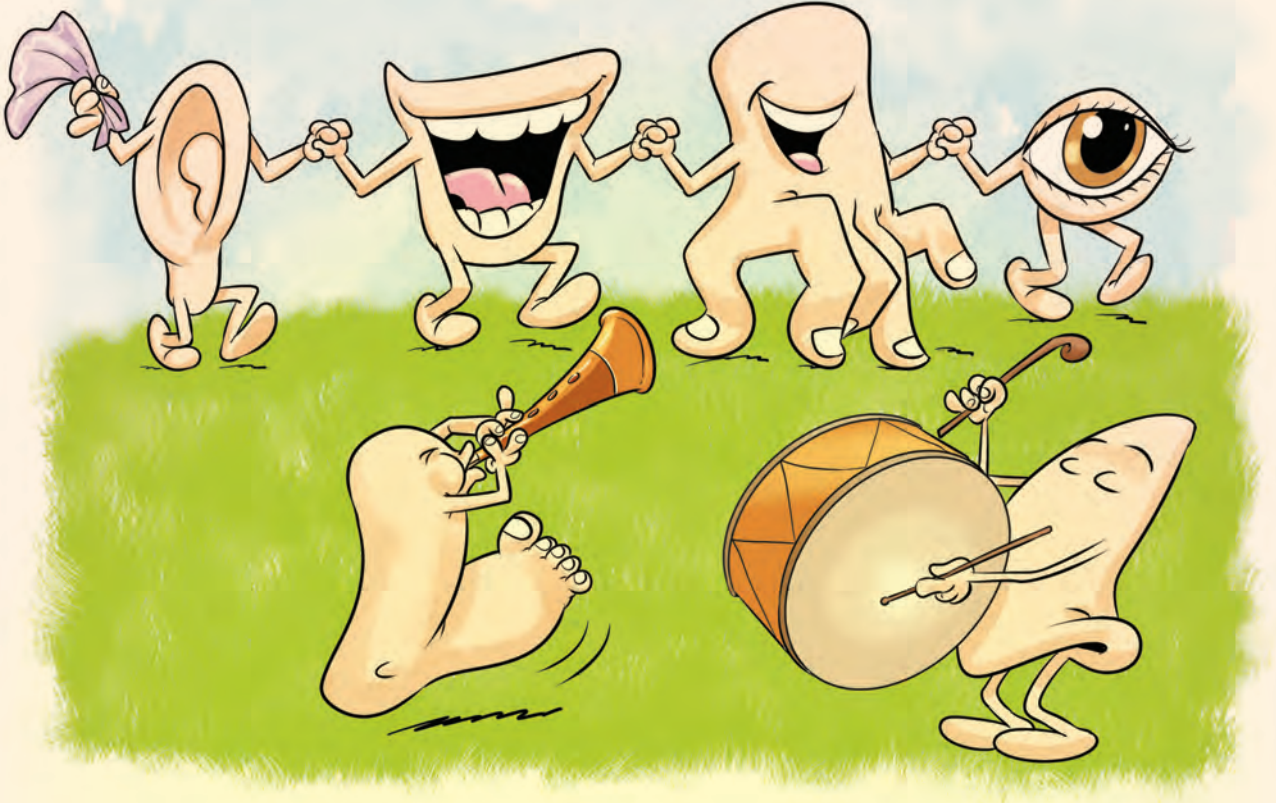

Nengu

Çım

Heyron çimon çim hekımon
Qırbon çimon çim hekımon
Erê gulê yemman yemman yemman
Esmerê delalê yemman

Heyron gueşon guêş argueşon
Qırbon gueşon guêş argueşon
Erê gulê yemman yemman yemman
Esmerê delalê yemman

Heyron gışton kuên vêr kıştın
Qırbon gışton kuên vêr kıştın
Erê gulê yemman yemman yemman
Esmerê delalê yemman

Heyron kıftın qij wên kuftın
Qırbon kıftın qij wên kuftın
Erê gulê yemman yemman yemman
Esmerê delalê yemman

Heyron zıncon qic wên guncon
Qırbon zıncon qic wên guncon
Erê gulê yemman yemman yemman
Esmerê delalê yemman

Heyron sari sar mıtari
Qırbon sari sar mıtari
Erê gulê yemman yemman yemman
Esmerê delalê yemman

(Mıntıqaya Çoligi ra – Anonim)

QISIMÊ DIYIN • **PAKÎ U WEŞÎ**

A

Goştari bikerên u biwanên

Ez sêrsibay ro wirzena.

Ez destanê xu u riyê xu şuwena.

Ez arayi kena.

Ez dîndananê xu firçe kena.

Ez porê xu şane kena

Ez cîlanê pakan dana xu ra.

B

Bioniyên resiman ra u binusên

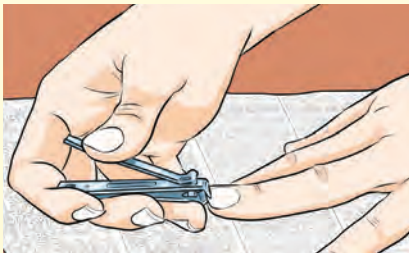
.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

C

Eg cumleyi cêrini raşt i (R) ğelet i (Ğ) binusên

Ez wirzeno, destanê xu u riyê xu şuweno. (....)

Ez her roc yo dor dindananê xu firçe keno. (....)

Ez nenguyanê xu keno derg. (....)

Ez verê eyneyi dî porê xu şane keno. (....)

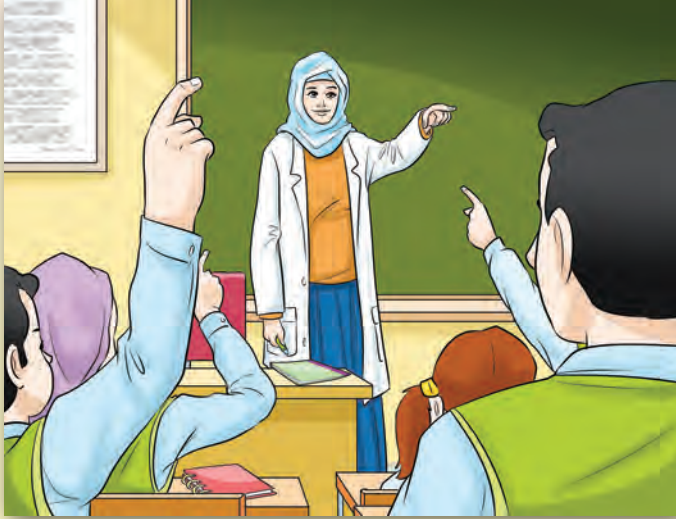
Ez timotim xu keno lêşîn. (....)

Ez kincanê xu qat keno, wadeyê xu pak depişeno. (....)

Ç

Cumleyanê cêrinan bîwanên u cayanê vengên dekerên

Melîm: Wer ra ver u dima ma se kenî?

Zeynep:

Melîm: Aferin Zeynep, tu raşt va. Ma hefte dî dorêk çîta qesnenî?

Maruf: Ma porê xu qesnenî.

Melîm: Nê Maruf, tu ğelet va.

Nihat:

Melîm: Aferin Nihat, tu raşt va. Ma verê eyneyi dî se kenî?

Şahin:

Melîm: Aferin Şahin! Ma çîta qat kenî u ma ça pak depişenî?

Esma:

Melîm: Aferin şîma rê. Gereka ma qê weşîya xu, xu pak depiş.

D

Goştari bikerên u biwanên

Rocêk yo mikrob xu rê geyreno ca. Oniyeno berê yo bani akerde yo. Ber ra şino zerre. Hêdi hêdi derenca ra şino cor u dano ber ru.

-Teq teq teq!

-Tî kam î?

-Ez o ez, ber aker.

-Ez tu nêşinasnena. Tî kam î, tî çîta wazeni?

-Ez mikrob o. Ez ameyo tu keno nêweş.

-Nê, tî nêşkeni mî nêweş bikeri. Ez hol kota ra. Mî zerzewat u feki werdi. Ez xu u doruverê xu pak gena. Mî derzin zi da xu ru. Tî seni mî keni nêweş?

- Heywax!... Tî raşt a vana, ez nêşkena tu nêweş bikeri.

Dadiya Berfin pê awa sabunun keye pak kerdên. Lînga mikrobi resiyena ra u xu teberê keye dî vineno.

E Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrînan binusên

Kam xu rê gêreno ca?

.....

Mikrob seni derenca ra şîno cor?

.....

Berfin çîra ber anêkena?

.....

Mikrob samedê çî şîno keyeyê Berfin?

.....

Mikrob çîra nêşkeno Berfin nêweş bıkeroyê?

.....

Dadiya Berfin se kena?

.....

Mikrobi kamci keyeyan ra hes nêkeni?

.....

.....

.....

.....

Ê Pê kelimeyanê cêrînan cumleyan binusên

Mikrob:

Nêweş:

Weşî:

Pakî:

F

Goştari bikerên u kelimeyi ki vaciyeni îşaret bikerên

Derece

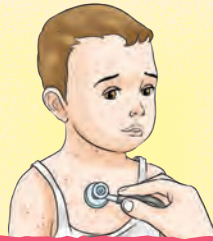
Toxtora dîndan

Dîştar

Ambulans

Suric

Kîxe

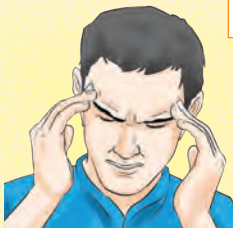
Tew

Toxtor

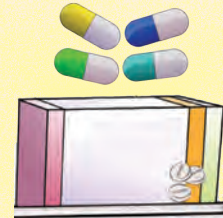
Nêweşxane

Sare girotiş

Dolaba daru

Daru

A

Kamci gure raşt o kamci gure ğelet o işaret bıkerên

- Sami her roc hamburger weno u kola şımeno.
- Seyitxan her roc spor keno.
- Hatice heta nimeyê şew komputer dı kay kena.
- Cemil awa cemedın şımeno.
- Helin rakotış ra ver dındananê xu firçe kena.
- Meryem wer ra ver destanê xu şuwena.

Talebeyi	Raşt	Ğelet
► Sami		
► Helin		
► Cemil		
► Seyitxan		
► Hatice		
► Meryem		

B

Kelimeyanê cêrinan xaçapers dı bivinên u şifre binusên

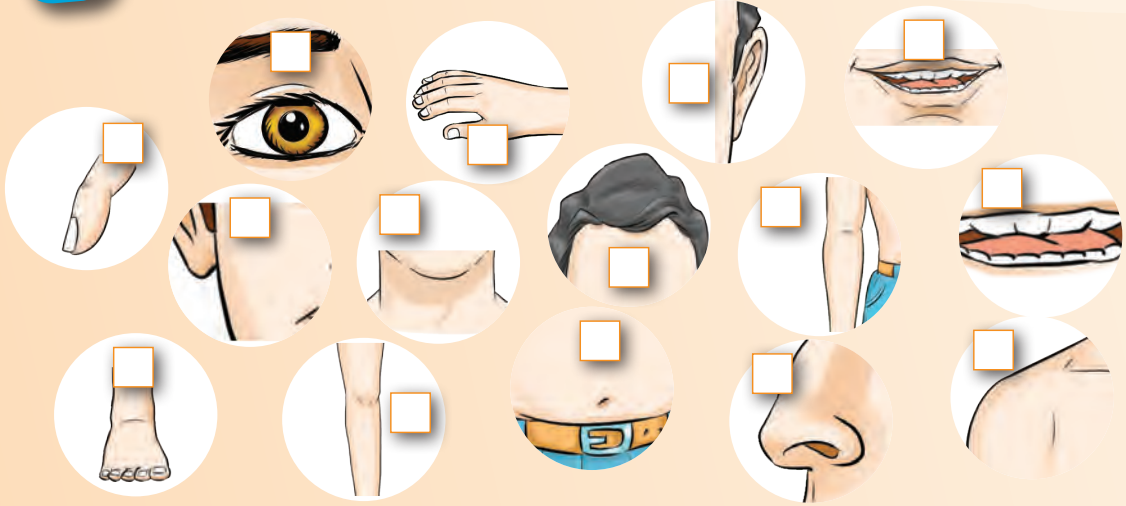
P	Q	F	E	K	E	K	Z	L	D
İ	I	S	İ	N	E	I	E	L	E
Z	R	Ç	A	Q	E	F	G	E	S
E	I	Ç	I	M	Ş	T	I	W	T
R	K	Q	O	L	P	A	Ş	X	U
I	P	A	K	D	O	E	T	P	I
N	E	N	G	U	R	L	I	N	G
Ş	G	O	Ş	E	N	M	I	L	A

- PİZE
- KİFT
- DEST
- NENGU
- ÇİM
- LEW
- GOŞ
- MIL
- QOL
- SİNE
- LING
- GİŞT
- POR
- Rİ
- QIRIK
- FEK
- ÇAQE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C

Numreyê kelimeyan resim ser dî binusên

- 1.por 2.çım 3.pırnık 4.goş 5.fek 6.alışk 7.qırık 8.doş 9.qol
10.dest 11.gışt 12.pize 13.lıng 14.çaqe 15.dından

Ç

Şıma xu nêweşi ra seni paweni binusên

.....

.....

.....

.....

.....

Ma ina unite dî çita musayî? ✓ ✗

- ☐ Ez leşa xu şınasnena/o.
- ☐ Ez waslayanê leşa xu ciya kena/o.
- ☐ Ez pakiya leşa xu zana/o.
- ☐ Ez nameyê çend nêweşîyan zana/o.

PAKİ

Pakî nimeyê iman a.
(Hedis)

Dinleme

Konuşma

UNİTEYA

5.

Okuma

Yazma

MEWSİM U TEQWİM

Mewsimi

Aşmi

Roci

Saeti

Ma ina unite dı çıta museni?

- Ma mewsiman şınasneni.
- Ma nameyê aşman museni.
- Ma rocanê hefteyi museni.
- Saet çend a?

QISIMÊ YOYIN • MEWSİMİ

A

Goştari bikerên u biwanên

Wesar

Wesari dî hewa beno nerm.
Vor heliyena.
Şîli zaf varena.
Her ca beno zergun.
Dari vîl keni.
Tar u tur dano teber.

B

Goştari bikerên u biwanên

Amnan

Amnani dî hewa beno germ.
Dari fêki geni.
Hêgayî beni zerd.
Rezi çiyeni.
Mekteb beno tetil.
Amnani dî roci beni derg.
Şewi beni kilm.

C

Goştari bikerên u biwanên

Payiz

Payizi dî hewa beno
wenîk.
Pelê daran beno zerd.
Dari pelê xu rîşnenî.
Şîliya payizi dest pêkena.
Mekîeb abeno.

Ç

Goştari bikerên u biwanên

Zimistan

Zimîstani dî hewa beno serd.
Vor varena.
Domani merdîmvor virazeni u
gudvor kay kenî.
Ino mewsim dî roci benî kîlm,
şewî benî derg.

D

Goreyê nuşteyi cayanê vengên dekerên

- Yo serr dî mewsimi esti.
- Wesari dî hewa beno
- Pelê daran beno zerd.
- dî vor varena.
- dî hewa beno germ.

E

Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

- Qici çî wext gudvor kay kenî?
-
- Vor çî wext heliyena?
-
- Mekteb çî wext abeno?
-
- Dari çî wext fêki genî?
-
- Hewa çî wext beno germ ?
-

Ê

Eg cumleyi cêrini raşt i (R) ğelet i (Ğ) binusên

• Wesari dî vor heliyena	(.....)
• Zımıstani dî hewa beno germ	(.....)
• Dari pelê xu amnani dî rışneni	(.....)
• Zımıstani dî roci benî kılın	(.....)
• Payizi dî mektebi abeni	(.....)

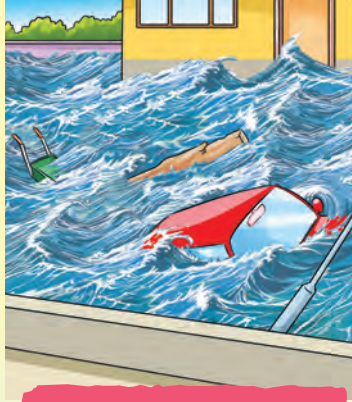

F

Goştari bikerên u biwanên

Vor

Laser

Şili

Hor

Torg

Horyes

Serd

Germ

Tic

QISIMÊ DIYIN • AŞMÎ

A

Goştari bikerên u qisey bikerên

Wesar

Edar

Nisan

Gulan

Amnan

Heziran

Temuz

Tebax

Payiz

Keşkelon

Tîşrino verin

Tîşrino peyin

Zimistan

Kanuno verin

Kanuno peyin

Sibat

B

Goştari bikerên u biwanên

- Ayşe:** Merheba Fatma.
- Fatma:** Merheba Ayşe.
- Ayşe:** Yo serr dî çend mewsimi esti?
- Fatma:** Yo serr dî çar mewsimi esti.
- Ayşe:** Nameyê inan çîta yo?
- Fatma:** Wesar, amnan, payiz u zımistan.
- Ayşe:** Yo serr dî çend aşmi esti?
- Fatma:** Yo serr dî duyey aşmi esti.
- Ayşe:** Wesari dî kamci aşmi esti?
- Fatma:** Wesari dî edar, nisan u gulan esti.
- Ayşe:** Ma inka kamci aşm dî yi?
- Fatma:** Ma aşma nisani dî yi.
- Ayşe:** Tî kamci aşm dî ameya dinya?
- Fatma:** Ez aşma tebaxi dî ameya dinya.
- Ayşe:** Mektebê şîma kamci aşm dî abeno?
- Fatma:** Mektebê ma aşma keşkeloni dî abeno.

C Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

1. Yo serr dî çend aşmî estî?

.....

2. Yo serr dî çend mewsimî estî?

.....

3. Nameyê mewsiman çîta yo?

.....

4. Aşma gulani kamci mewsim dî ya?

.....

5. Yo mewsim dî çend aşmî estî?

.....

6. Aşma tebaxî kamci aşm ra dîma yena?

.....

Ç Goreyê mewsiman nameyê aşman binusên

Wesar	Amnan	Payiz	Zimistan
Edar		Keşkelon	
	Temuz		
			Sibat

D Eg cumleyî cêrini raşt i (R) ğelet i (Ğ) binusên

- Edar aşma wesari ya (.....)
- Tebax u nisan aşmî amnani yi. (.....)
- Keşkelon aşma payizi ya. (.....)
- Tışrino peyin aşma zımistani ya. (.....)
- Sibat aşma zımistani ya. (.....)
- Heziran u temuz aşmî amnani yi. (.....)

E Pê herfanê cêrinan nameyê aşman binusên

DARE

EDAR

KOLEŞKEN

ONUKAN
NEYÎP

ZEMUT

XEBAT

İZHAREN

NİŞTIRO
YEPÎN

ÎNSAN

OŞITRÎN
NÎVER

LAGUN

NAKUNO
ENVÎR

BITAS

Serr Gêrena

Yo serr dî çar mewsimi
Bêrên ma piya biomar
Wesar amnan payiz zımıstan
Weşo nameyê mewsiman

Wesar amnan payiz
Zımıstan yeno vor varena
Teber puk u zaf serdın o
Lez xu berz verê soba

Zımıstano derg qediyeno
Dıma wesaro xelif yeno
Edar nisan u gulan
Dınya xemılyena pê vılan

Amnan o, tic germın a
Wextê asnawa tutan a
Heziran temuz u tebox
Dıma payiz yeno ax u wax

Payiz dı dınya bena zerık
Pelê daran hêdi hêdi rışyên
Keşkelon u dıma tışrino verin
Pey ra reseno tışrino peyin

QISIMÊ HİRİYIN • **ROCİ**

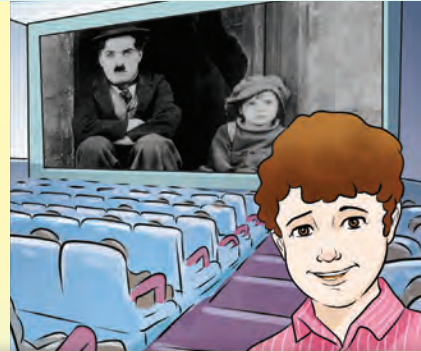

A

Goştari bikerên u biwanên

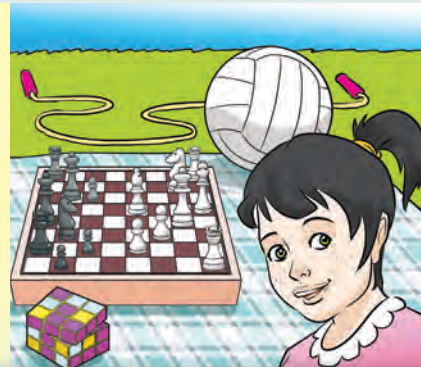
Ali : Ez roco **şeme** şino dew.

Nuredin: Ez roco **kiri** şino sinema.

Meryem: Ez roco **dîşeme** şina kursê tiyatroyê.

Berfin: Ez roco **sêşeme** embazanê xuyayî û kay kena.

Zerin: Ez roco **çarşeme** şina kîtabxanê.

Haris: Ez roco **pançşeme** asnaw kena.

Kerem: Ez roco **yene** resim virazeno.

B

Goreyê nuşteyi cayanê vengên dekerên

- Kerem roco resim vîrazeno.
- Zerin roco şîna kitabxane.
- Berfin roco embazanê xu dî kay kena.
- Ali roco şîno dew.
- Haris roco asnaw keno.
- Meryem roco şîna kursê tiyatroyê.
- Nuredin roco şîno sinema.

C

Eg cumleji cêrini raşt i (R) geyet i (G) binusên

• Kiri ra pê dîşeme yeno.	(.....)
• Pancşeme dî mekteb beno tetil.	(.....)
• Ez hefte dî panc roci şîna mekteb.	(.....)
• Çarşeme ra pê şeme yeno.	(.....)
• Heftê dî hot roci estî	(.....)
• Mekteb roco şeme abeno	(.....)

Ç

Nameyê rocan binusên

Ş

K

D

S

Ç

P

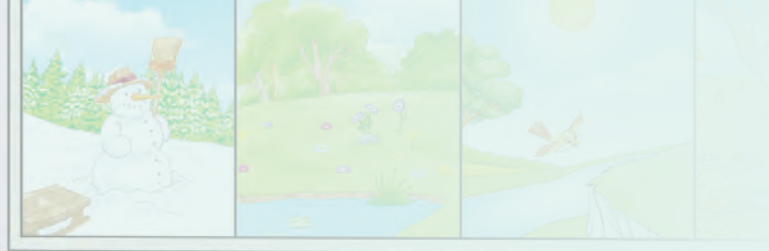
Y

QISIMÊ ÇARIN • SAETİ

A

Goştari bikerên u biwanên

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

20

Vist

26

Vist u şeş

50

Pancas

21

Vist u yo

27

Vist u hot

60

Şêşt

22

Vist u dî

28

Vist u heşt

70

Hotay

23

Vist u hiri

29

Vist u new

80

Heştay

24

Vist u çar

30

Hîrîs

90

Neway

25

Vist u panc

40

Çoras

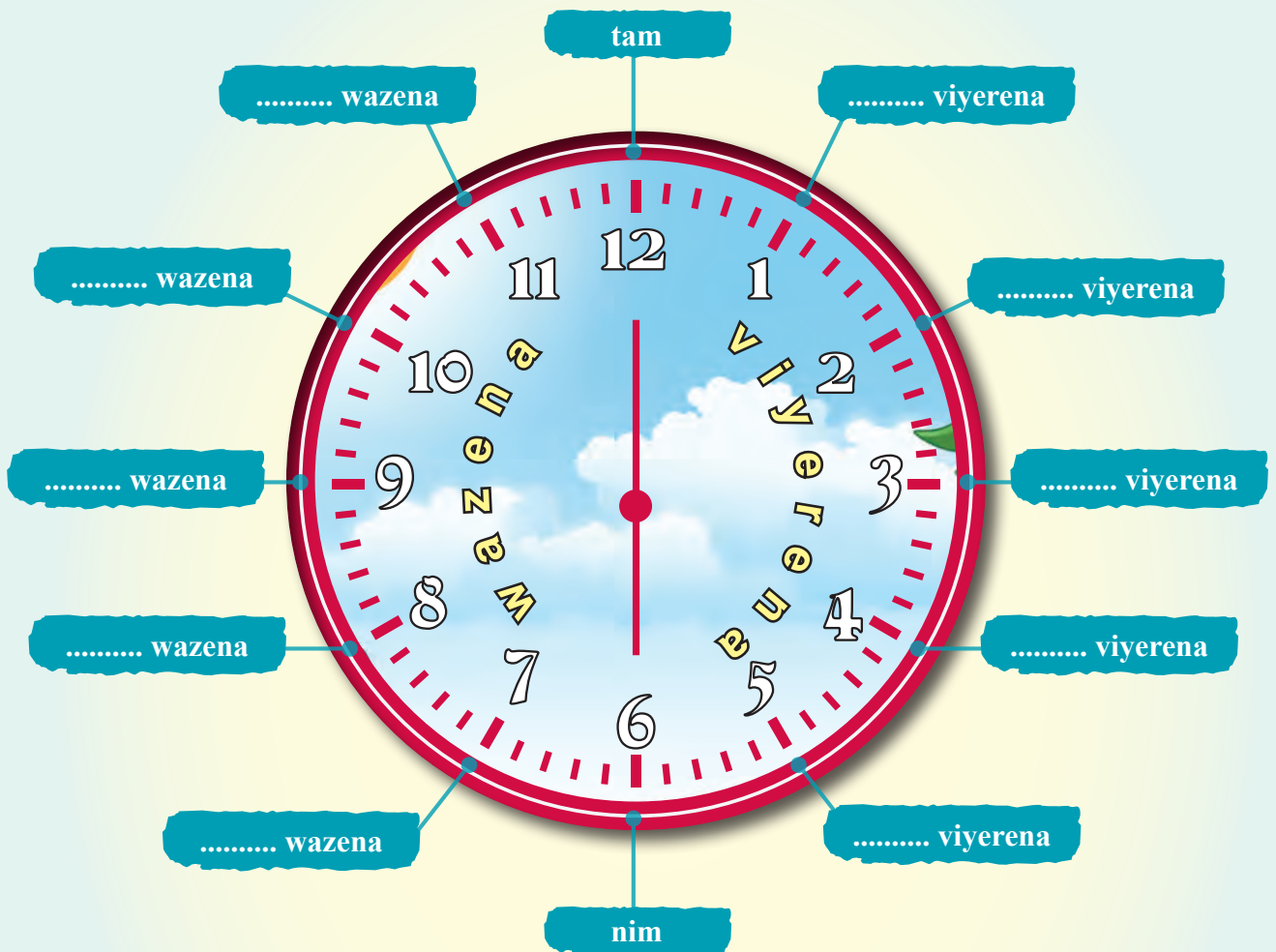
100

Se

B

Biwanên u qisey bikerên

• saet • nim • deqiqa • viyerena
• saniye • wazena/menda

C

Goştari bikerên u biwanên

05.00

Saet panc a.

06.10

Saet şeşin des viyerena.

12.15

Saet duyesin pancyes viyerena.

08.30

Saet heşt u nim a.

03.52

Saet çarın heşt wazena.

09.40

Saet desin vist wazena.

Ç

Saet çend a, binusên

01.00

.....
.....

11.15

.....
.....

07.30

.....
.....

09.55

.....
.....

D Bioniyên resman ra u goreyê xu qısey bikerên

Saet
07.00

Saet
07.30

Saet
08.00

Saet
08.30

Saet
19.45

Saet
21.30

A

Goştari bikerên u biwanên

Melîm: Seid tî sêrsıbay saet çend dî wirzeni?

Seid: Ez saet hot dî wirzeno.

Melîm: Melek tî saet çend dî arayı kena?

Melek: Ez saet hot u nim dî arayı kena.

Melîm: Mazlum tî saet çend dî yeni mekteb?

Mazlum: Ez saet heşt dî yeno mekteb.

Melîm: Berfin tî saet çend dî şına keye?

Berfin: Ez saet hiri u nim dî şına keye.

Melîm: Husên tî yo roc dî çend deqıqayı kıtáb waneni?

Husên: Ez her roc çoras u panc deqıqayı kıtáb waneno.

B

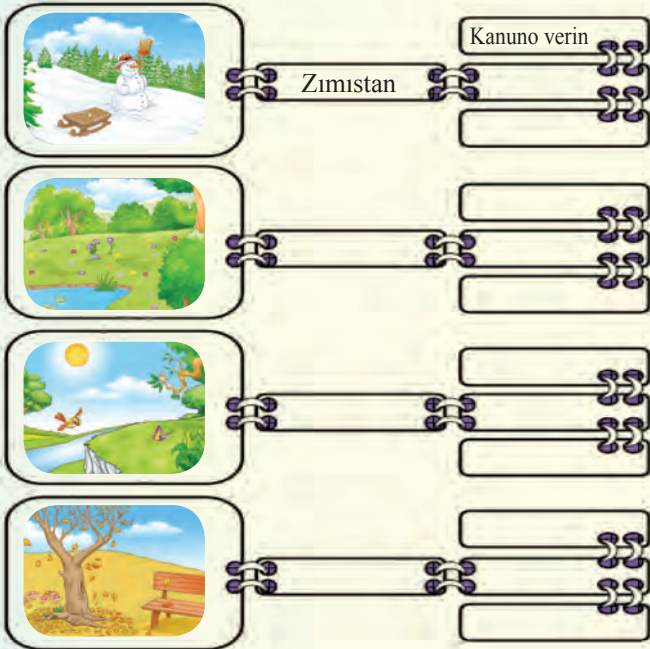
Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

Seid sêrsıbay saet çend dı wirzeno?	
Melek saet çend dı arayı kena?	
Mazlum saet çend dı şino mekteb?	
Berfin saet çend dı şına keye?	
Husên yo roc dı çend deqiqa kitab waneno?	

C

Nameyê mewsiman u aşman binusên

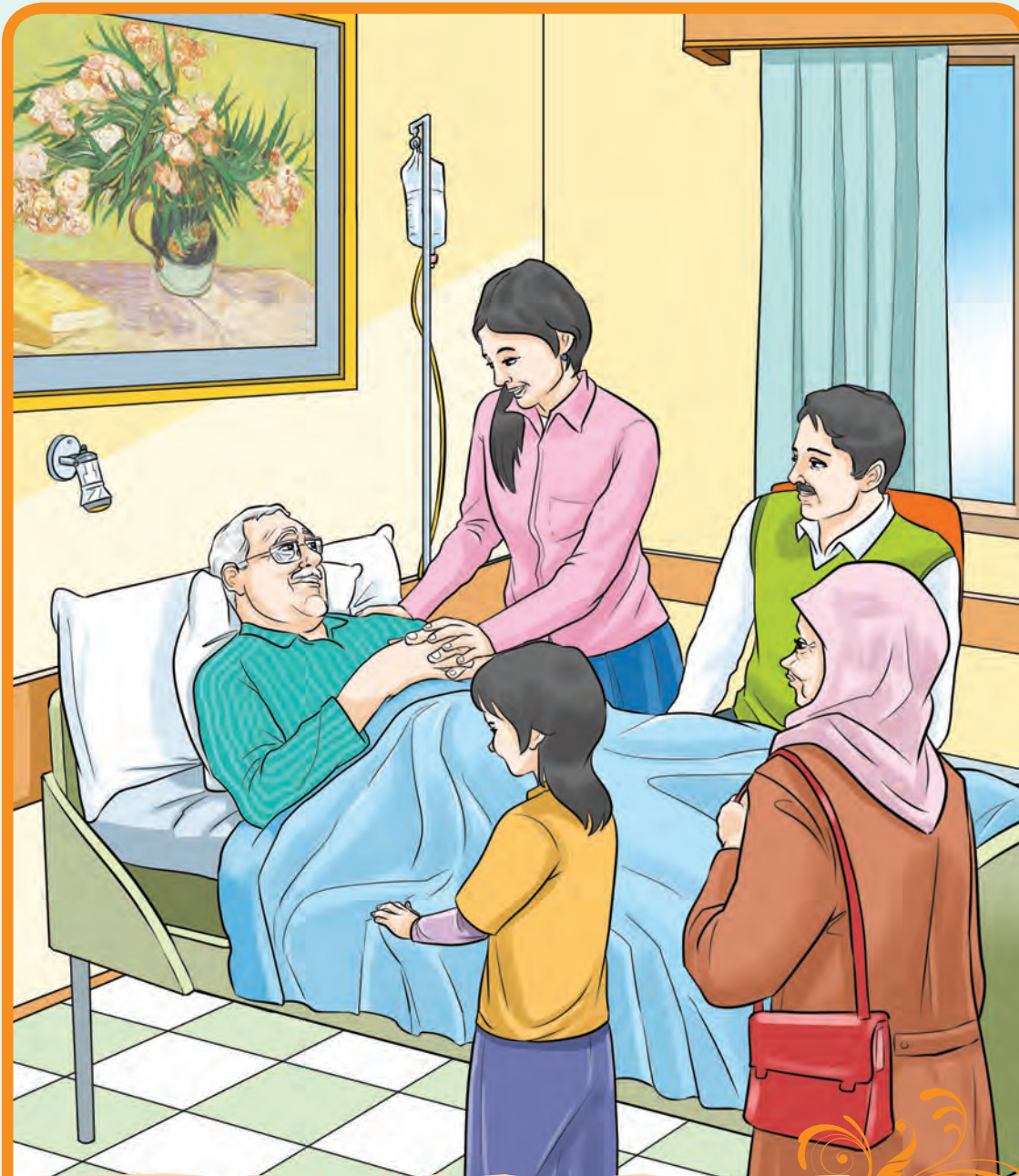

Şıma kamci mewsim dı se kenî,
binusên

Ma ina unite dı çıta musayi? ✓ ✗

- ☐ Ez eşkena/o mewsiman ciya bıkeri.
- ☐ Ez nameyê aşman zana/o.
- ☐ Ez zana/o kamci mewsim dı kamci aşmi esti.
- ☐ Ez rocanê hefteyi şınasnena/o.
- ☐ Ez zana/o saet çend a.

ZİYARET

Dadi, babi u merdimanê xu rê holi bikerên.
(Enfal-75)

Dinleme

Konuşma

UNİTEYA

6.

Okuma

Yazma

WER U ŞİMITİŞ

Fêki u zerzewat

Wer u şimitiş

Ma ina unite dı çıta museni?

- Ma fêkiyan şinasneni.
- Ma zerzewati şinasneni.
- Ma weran museni.
- Ma rengan museni.

QISIMÊ YOYIN • FÊKÎ U ZERZEWAT

A

Goştari bikerên u biwanên

Sa

Mura

Engur

Xox

Tuy

Henar

Mışmiş

Salinc

Alinc

Zebeş

Beşila

Dırık

Vam

Surgul

Sêz

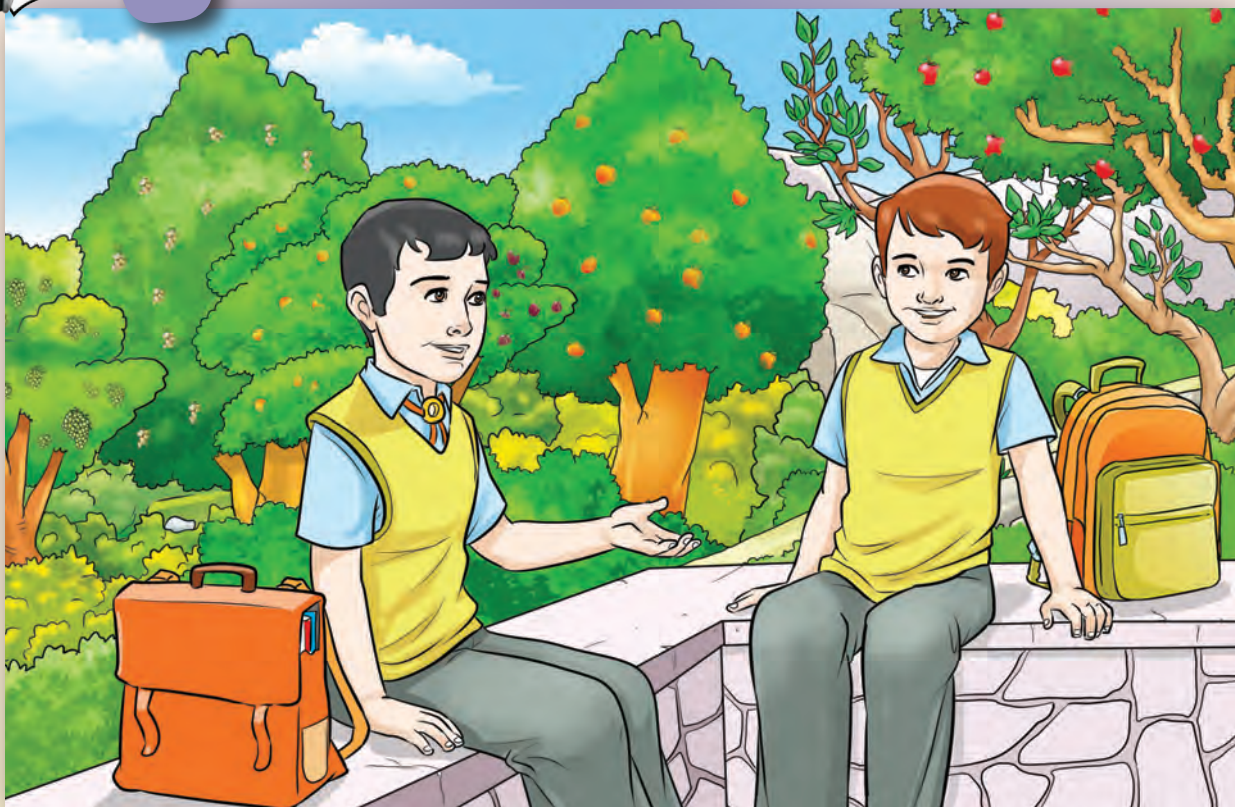

Balu

B

Goştari bikerên u biwanên

Hesen: Ehmed baxçeyê şîma esto?

Ehmed: Ê. Baxçeyê ma esto.

Hesen: Baxçeyê şîma dî kamci fêkiyi esti?

Ehmed: Baxçeyê ma dî sa, mura, xox, mîşmiş, engur, tuy u salinci esti.

Hesen: Tî kamci fêki ra zaf hes keni?

Ehmed: Ez xox ra zaf hes keno. Tî kamci fêki ra zaf hes keni?

Hesen: Ez zi engur ra zaf hes keno. Dadiya mî engur ra zaf çî virazena.

Ehmed: Dadiya tu engur ra çîta virazena?

Hesen: Aqît u bastêq virazena. Engur kena wîşk u pê eskîcan xoşaw virazena.

C Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

1) Baxçeyê Ehmedi dî kamci fêkiyi esti?

.....

2) Hesen kamci fêki ra hes keno?

.....

3) Ehmed kamci fêki ra hes keno?

.....

4) Baxçeyê Ehmedi dî henari reseni?

.....

5) Engur ra çita viraziyeno?

.....

Ç Baxçeyê keyeyê Ehmedi dî kamci fêkiyi esti? ✓

Sa

Purteqal

Tuy

Mura

Engur

Sêz

Wişne

Goz

Salinc

Mışmiş

Surgul

Henar

Vam

Xox

Çileg

D

Goştari bikerên u biwanên

Firingi

Xiyar

Balicana siya

İsot

Kuy

Kartol

Terew

Piyanz

Sir

Sılq

Lazut

Gula roc

Sung

Ribês

Kinger

Perpar

E

Goştari bikerên u biwanên

Esma: Merheba.

Buşra: Merheba.

Esma: Ino bostanê ma yo.

Buşra: Şîma bostanê xu her serr rameni?

Esma: Ê. Ma her serr rameni.

Buşra: Şîma çî wext bostanê xu rameni?

Esma: Ma aşmanê wesari dî rameni.

Buşra: Şîma bostanê xu dî çîta rameni?

Esma: Ma bostanê xu dî fîrîngî, xîyar, isot, kuy, sir u piyanz rameni.

Buşra: Zerzewatê bostanê şîma çî wext reseno?

Esma: Zerzewatê bostanê ma aşmanê amnani dî reseno.

Ê

Goreyê nuşteyî cewabê persanê cêrinan binusên

1) Bostanê kami esto?

.....

2) Bostan çî wext ramiyeno?

.....

3) Zerzewat çî wext reseno?

.....

4) Bostan dî kamci zerzewat esto?

.....

F

Baxçeyê keyeyê Esmâ dî kamci zerzewati esti? ✓

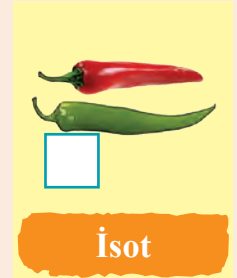
Fırîngî

Kuy

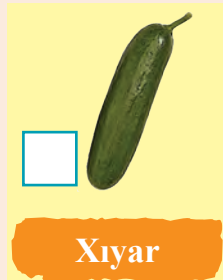
Sir

Sayê
binê erd

Îsot

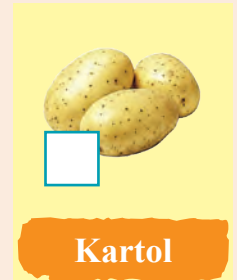
Pune

Xıyar

Kelem

Balicana
siya

Kartol

Lazut

Perpar

Helerg

Tırşık

Piyanz

QISIMÊ DIYIN • WER U ŞİMİTİŞ

A

Goştari bikerên u biwanên

Hak

Aqit

Tontir

Penir

Runkele

Sêrşit

Engemin

Mast

B

Goştari bikerên u biwanên

Cemil: Ez arayi dî hak, tontir u runkele weno.

Şefîqa: Ez arayi dî aqit, zeytun u mast wena.

Zilkif: Ez arayi dî sêrşit, engemin u penir weno.

C

Bıwanên u qısey bıkerên

MENU
WER

1 Gêrm	2 Xoşaw
3 Zerbet	4 Mastuwa
5 Qawirme	6 Kufteya dekerde
7 Keşk	8 Sêrina pêl
9 Keldoş	

MENU
ŞIRANE

10 Qedayif	11 Şilki
12 Aw	13 Du
14 Çay	15 Şıt

Ç

Goştari bikerên u biwanên

Gulizar: Dayê tî se kena?

Dadi: Ez wer pocena.

Gulizar: Tî çîta pocena?

Dadi: Ez mastuwa, zerbet u xoşaw virazena.

Gulizar: Tî mastuwa pê çîtayi virazena?

Dadi: Ez pê rîz, du u run virazena.

Gulizar: Tî mastuwa seni virazena?

Dadi: Ez verco du girênena, dîma rîz kena miyan. Heta hest bo ez pocena.

Peyni dî zi run kena ser.

Gulizar: Emşo şamiya ma weş a. Ez mastuwa ra zaf hes kena.

D Goreyê nuşteyi cewabê persanê cêrinan binusên

1) Dadiya Gulizar se kena?

.....

2) Dadiya Gulizar çita pocena?

.....

3) Mastuwa pê çitayi vîraziyena?

.....

4) Gulizar çita ra hes kena?

.....

E Pê kelimeyanê cêrinan cumle vîrazên

kena / her / ez / arayi / roc

.....

hes / gêrm / tî / ra / kena?

.....

şami / ma / hot / dî / weni / saet

.....

Çermug / weş / a / engura / zaf

.....

serdîn / a / zaf / awa / Munzuri

.....

Ê Şaristanê şîma dî kamci weri namdar î?

.....

.....

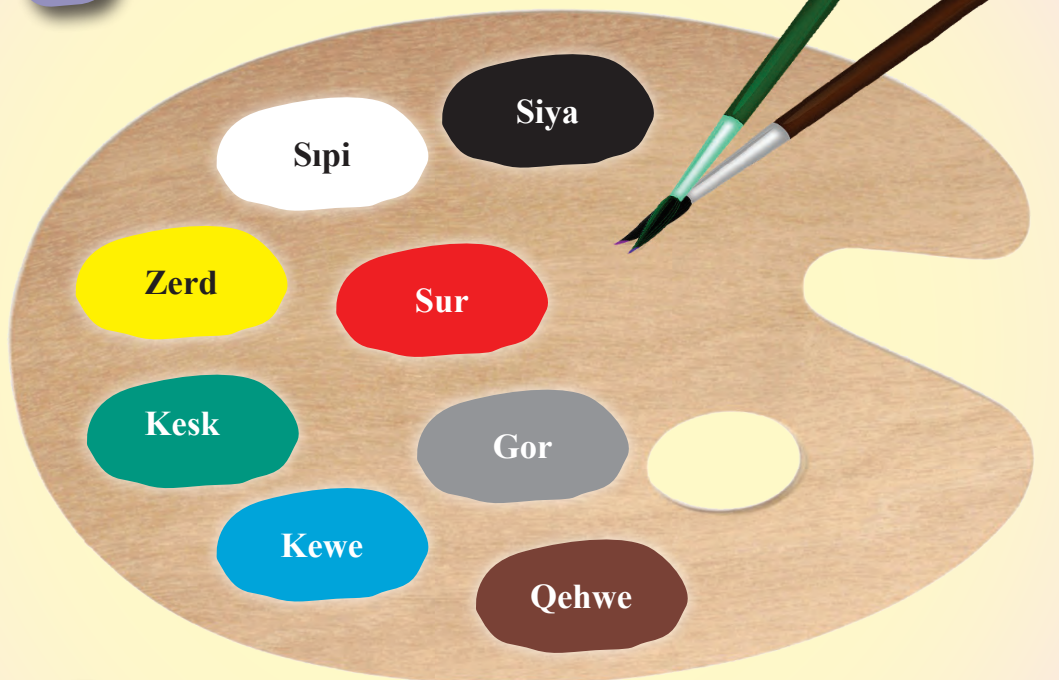
.....

.....

.....

F Goştari bikerên u biwanên

G Cumleyanê cêrinan biwanên

Ina engur siya ya.

Ina sung sipi ya.

Ino lazut zerd o.

Ino isot sur o.

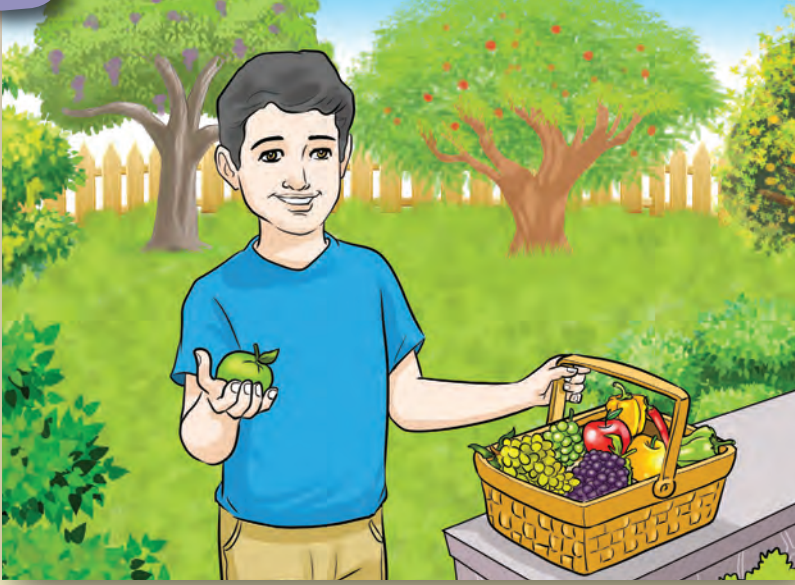
Ina manga gor a.

Ino bastêq qehwe yo

A Goştari bikerên u biwanên

Qey weşî u xu nêweşî ra pawîtiş lazîmo merdîm fêki u zebze bîwero. Her welat dî ciya ciya fêki u zebzeyi estî. Tam u rengê fêkiyan u zebzeyan ciya ciya yo. Sayî surî, zerdi u keweyî estî. Tay sayî şîrîn î, tayî zî tîrş î. Engur zî zê sur, zerd, siya ciya ciya rengan dî ya. Tamê tayn engur şîrîn o, ê tayn zî tîrş o. Koyanê welatê ma dî rîbês resena. Rengê rîbês kewe yo, tamê cî zî tîrş o. Welatê ma dî isoto zerd, kewe u sur veciyeno. Tamê tayn isoti gîzun o.

B Goreyê nuşteyî cewabê persanê cêrînan binusên

1. Rengê sayan senin o ?

.....

2. Engur kamci rengan dî veciyena?

.....

3. Rîbês ça dî veciyena?

.....

4. Reng u tamê rîbês senin o?

.....

5. Reng u tamê isoti senin o?

.....

C

Goreyê resıman cewabo raşt îşaret bikerên

- a) Çay
b) Şıt

- c) Aw
d) Aqıt

- a) Run
b) Mast

- c) Penir
d) Nan

- a) Tırşık
b) Mastuwa

- c) Keldoş
d) Kufteya dekerde

- a) Kartol
b) Piyanz

- c) Sir
d) Fırıngi

- a) Hak
b) Engemin

- c) Run
d) Goşt

Ma îna unite dî çita musayî? ✓ ✗

- ☐ Ez fêki şînasnena/o.
☐ Ez zerzewat şînasnena/o.
☐ Ez weri arayî ciya kena/o.
☐ Ez weran şînasnena/o.

ARDIMKARÎ

Dest desti şuweno, dest ageyreno riş şuweno.
(Vateyê verinan)

Dinleme

Konuşma

UNİTEYA 7.

Okuma

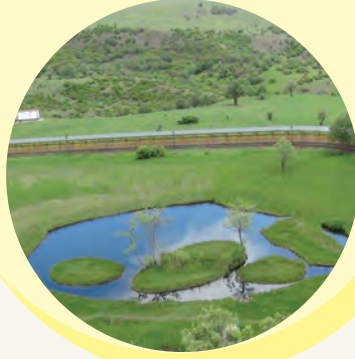
Yazma

XEBATA SERBEST

Edet

Cayi rindi u tarixi

Kay

Estanik

**Vateyê
verinan**

Dêki

Melim, mekteb dı her aşm yo adab musneno wendekaran. Dehkereya ina aşm adabê ziyaret o. Melim qey her adab, wazife dano yo talebe. Talebe zi qey inê adabi afişan keno hedre u sınıf dı ıno adab dano şınasnayış. Wezifedarê adabê ina aşm Usman o. Usmani, dadi u babiyê xu ra persa. Goreyê inan zi badê çend rocan hedreyiya xu kerd. Usmani qey adabê ziyaret, şeş hebi afişî hedre kerdî. Melim, pê xebata Usmani zaf keyfweş bî. Afîşî panoya sınıf dı alıqnayî.

Afişî ki Usmani hedre kerdî, inan ra dı heban dı ğeleti esta.

Afişî ki ğeleti inan işaret bikerên

1. Ziyaret ma eqrebeyan, ciranan u embazan ra keno nızd. ()
2. Gereka ma ziyaretê nêweşan derg depış. ()
3. Ziyaret, zerrweşî ser beno. ()
4. Kam silayê rehm bıkeru, Homa rehma xu pê beno. ()
5. Merdım destveng şıno ziyaret. ()
6. Gereka ma eqrebeyanê xu zaf ziyaret bıkeri. ()

CAYÎ RINDÎ U TARÎXÎ

Gola qulngi

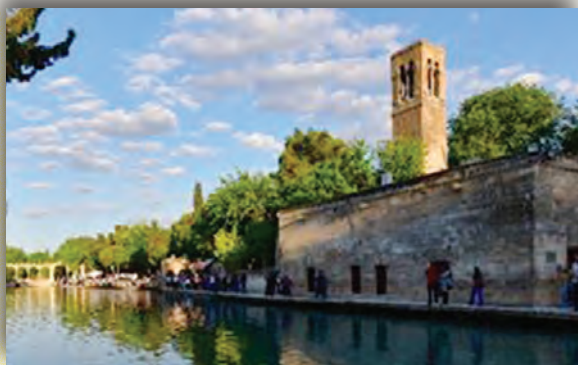
Çemê Munzuri

Camiya pil a Diyarbekiri

Dîza Xarpêti

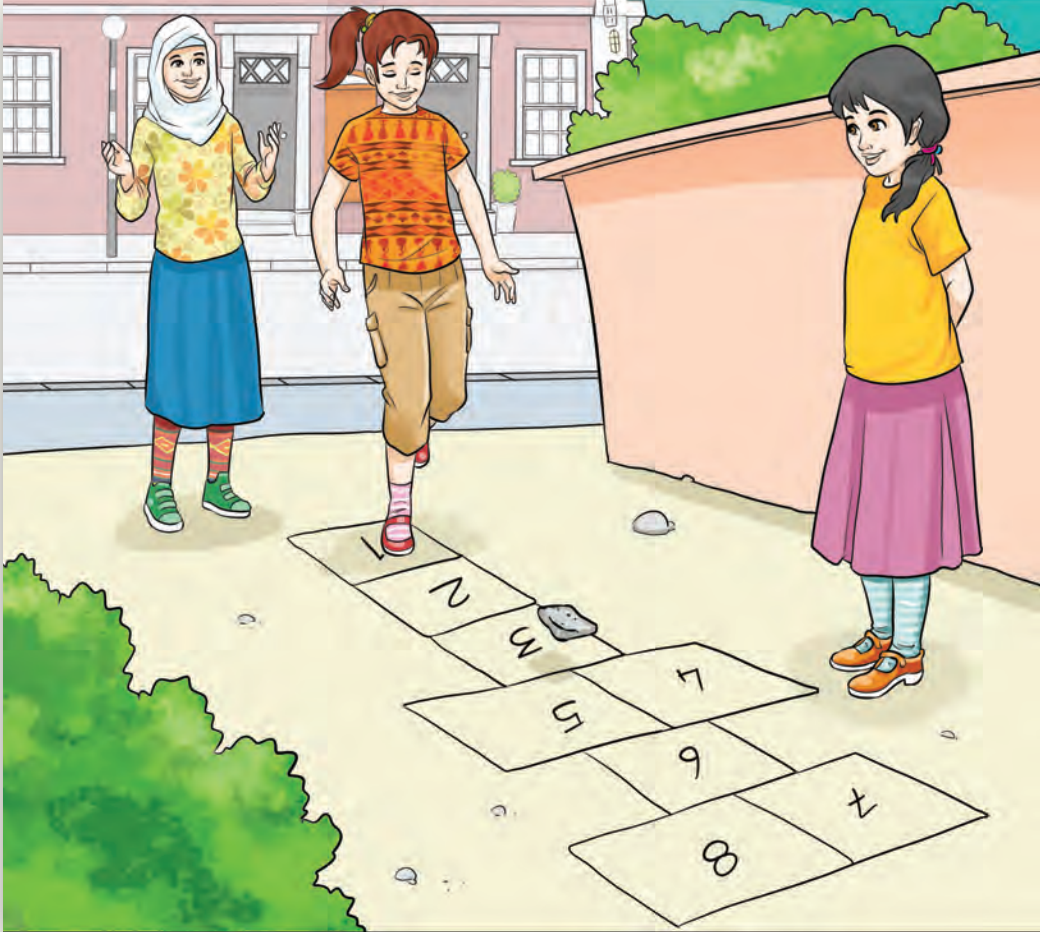

Gola maseyan

Pîrdê Muradi

WEXTÊ KAY

Nameyê mî Zerifa ya. Ez u embazi xu, ma roco şeme verê keyeyê ma dî lengleng kay keni.

Ma erdî ser heşt hebi çimeyan vîrazenî. Ma her çime pê yo reqem îşaret keni. Ma yo xîça tatîk keni xu dest. Kam verco destpê bîkero, o xîça xu erzeno çimeyê yoyîn. Eg xîç kot zereyê çime, kayker a xîç ser ra xu erzeno. Ê çimeyanê binan pê lengleng vîyerenî u resenî çimeyê heştîn. Kayker tepiya pê lengleng ageyrenî u xîça xu çimeyê yoyîn ra geno.

Îna kay dî yo lîng ser vîndertîş u dîqet muhîm o.

HOBI

Selim

Semra

Hesên u Fexredin

Elif

Wîsîf

Zerşa u Zeyneb

Bioniyên resiman ra kam se keno binusên

Zerşa u Zeyneb kay keni.

Selim.....virazeno.

Hesên u Fexredin kay keni.

Elifancena.

Wîsîfceneno.

Semra.....weye kena.

Pir u Pising

Cayêk beno, cayêk nêbeno. Yo pir bena yo zi pising.

Pir vana:

-Şo bîoni şît ra hela şît ameyo amin.

Pising şîna tayn wext viyereneno ra ageyrena u yena.

Pising vana:

-Ez şîya mî şît amin kerd u ez ameya.

Pir şîna oniyena eg pising şîtê xu werdo, liye zi paşt ser dayo erd ro u şîya. Pir şîna geyrena pising u pising vinena.

Pir vana:

-Pîşê de biyê etiya!

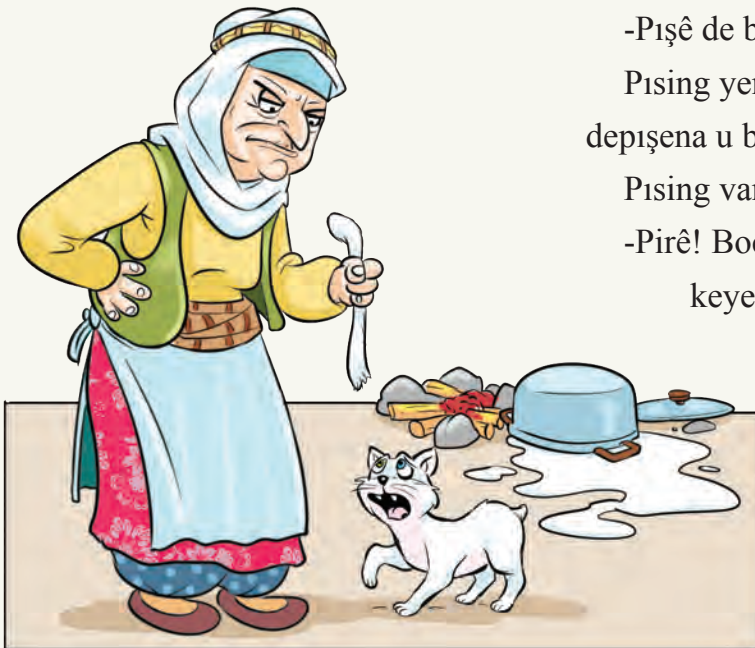
Pising yena cayê pir. Pir, pising depîşena u boça ey tera kena.

Pising vana:

-Pîrê! Boça mî bîd mî, ez şîna keyeyê xalanê xu.

Pir vana:

-Şo mî rê şît biyar ez boça tu dana tu.

Pising şına cayê manga. Manga ra vana:

-Manga manga! Şıt bîd mî, ez bena dana pir. Pir, boça mî dana mî. Ez boça xu gena u şına keyeyê xalanê xu.

Manga vana:

-Şo vaş biyar bîd mî ez bîweri, ez şıt dana tu.

Pising dana ra şına verê merg. Merg ra vana:

-Mergê mergê!

Vaş bîd mî, ez bena dana manga.

Manga şıt dana mî ez bena dana pir.

Pir boça mî dana mî, ez boça xu gena u şına keyeyê xalanê xu.

Merg vana:

- Şo aw biyar bîd mî.

Pising şına verê çimeyi u çimeyi ra vana:

-Çime çime! Aw bîd mî, ez bena dana merg. Merg vaş dana mî, ez bena dana manga. Manga şıt dana mî, ez bena dana pir. Pir boça mî dana mî, ez boça xu gena u şına keyeyê xalanê xu.

Çime vano:

-Şo keynayanê paşayi ra vac wa biyeri serê mî dî kay bikeri.

Pısing şına keynayan ra vana:

-Keynayê keynayê! Biyerên serê çimeyi dı kay bikerên, wa çime aw bıdo mı. Ez aw bena dana merg, merg vaş dana mı. Ez vaş bena dana manga, manga şıt dana mı. Ez şıt bena dana pir, pir boça mı dana mı, ez boça xu gena u şına keyeyê xalanê xu.

Keynayı vani:

-Şo solan biyar ma xu pay ker.

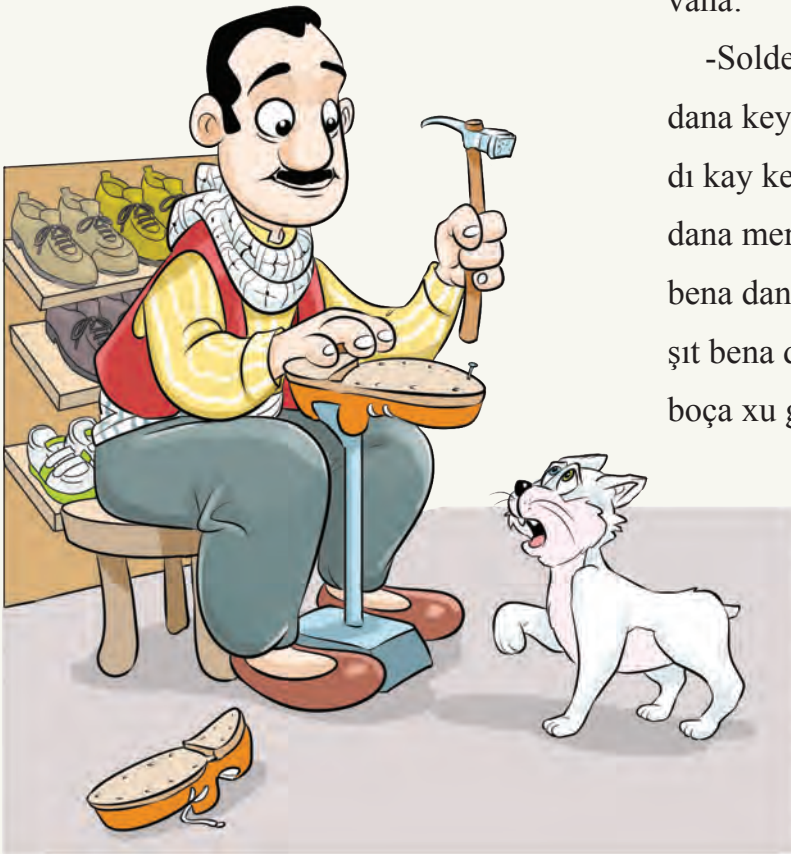

Pısing şına solderzi het u solderzi ra vana:

-Solderz solderz! Solan bıd mı ez bena dana keynayan. Keynayı yeni serê çimeyi dı kay keni, çime aw dano mı. Ez aw bena dana merg, merg vaş dana mı. Ez vaş bena dana manga, manga şıt dana mı. Ez şıt bena dana pir, pir boça mı dana mı, ez boça xu gena u şına keyeyê xalanê xu.

Solderz pısing ra vano:

-Şo hak biyar bıd mı.

-Şo qut biyar bîd mî.

Pîsing şîna cayê embar, embar ra vana:

-Embar embar! Qut bîd mî ez bena dana kerg. Kerg, hak dana mî ez bena dana solderzi. Solderz solan dano mî ez bena dana keynayan. Keynayi yeni serê

Pîsing şîna cayê kerg, kerg ra vana:

-Kergê kergê! Hak bîd mî, ez bena dana solderzi. Solderz solan dano mî, ez bena dana keynayan. Keynayi yeni serê çîme dî kay kenî, çîme aw dano mî. Ez aw bena dana merg, merg vaş dana mî. Ez vaş bena dana manga, manga şît dana mî. Ez şît bena dana pîr, pîr boça mî dana mî, ez boça xu gena şîna keyeyê xalanê xu.

Kerg vana:

çîmeyi dî kay kenî, çîme aw dano mî. Ez aw bena dana merg, merg vaş dana mî. Ez vaş bena dana manga, manga şît dana mî. Ez şît bena dana pîr, pîr boça mî dana mî, ez boça xu gena şîna keyeyê xalanê xu.

Embar qut dano pîsing, pîsing bena dana kerg. Kerg hak dana cî, bena dana solderzi. Solderz solan dano cî, bena dana keynayan.

Keynayi yeni serê çîmeyi dî kay kenî, çîme aw dano cî, merg aw dana. Merg vaş dana cî, vaş bena dana manga. Manga şît dana cî, şît bena dana pîr. Pîr boça ey dana cî, a zi şîna keyeyê xalanê xu.

1. Azan vendeno nımac nêkeno, cini geno mare nêkeno.
2. Serê bani dı yo nimeyê nani.
3. Yo çiyê mı esto, cor ra cêr sımısiya yo.
4. Yo çiyê mı esto, ge mı dıma yeno ge mı ra ver şino.
5. Pencıraya pak, ha pırr hak.
6. Meyito merde, fek akerde.
7. Penık a, lew tenık a, aqıl şenık a.
8. Çikê mı esto, şew u roc şına, xu dıma nêoniyena.
9. Panc qurış ra qıcyer, ına dınya ra hirayer.
10. Yo sandıqê mı esta, her roc qısey kena.

1 - Dik 2 - Aşm 3 - Pıxerî 4 - Vêrsî 5 - Dından
6 - Meşk 7 - Vor 8 - Aw 9 - Cım 10 - Radyo

VATEYÊ VERÎNAN

Heyfê bîza
kol, bîza kel rê
nêmaneno.

Heta dest runin
nêbo, fek mîrd
nêbeno.

Kerg aw wena xu
ra diyar oniyena
Homayî ra.

Eg adîr kot bîrr,
tern u wîşk piya
vêşeni.

Awa vînderti,
buy dona.

Bar nêşîno verê
herî, her şîno verê
barî.

Gîrotîş
seracêr, dayîş
qeyme yo.

Leyirê mari bêjar
nêbeno.

Heta lêl nêbo,
zelal nêbena.

Qutwerê mîn a,
hakkerê şarî ya.

FERHENG

22 22 22

A

Abiyayış: Açılmak

Adır: Ateş

Ageyrayış: Dönmek

Akerdiş: Açmak

Alınc: Erik

Alıqnayış: Asmak

Alışk: Yanak

Ameyiş: Gelmek

Amnan: Yaz

Antış: Çekmek

Aqit: Pekmez

Arayi: Kahvaltı

Ardımkar: Yardımcı

Arısne: Dirsek

Asinger: Demirci

Asnawkerdiş: Yüzmek

Aspar: Atlı

Aşm: Ay

Aw: Su

22 22 22

B

Babi: Baba

Balicana siya: Patlıcan

Balu: Meşe palamutu

Ban: Ev

Bar: Yük

Bastêq: Pestil

Ber: Kapı

Beşila: Kavun

Bıra: Erkek kardeş

Biru: Kaş

Bız: Keçi

Buy: Koku

22 22 22

C

Ca: Yer

Cemed: Buz

Cenayış: Çalmak

Cêr: Aşağı

Cewab: Cevap

Cıl: Elbise

Cıtyer: Çiftçi

Ciran: Komşu

Ciyakerdiş: Ayırmak

Cor: Yukarı

Cuyayış: Yaşamak

22 22 22

Ç

Çaqe: Bacak

Çar: Dört

Çara: Nereden

Çare: Alın

Çarşeme: Çarşamba

Çaryes: On dört

Çend: Kaç

Çente: Çanta

Çerênayış: Otlatmak

Çım: Göz

Çıme: Oda

Çırık: Çeşme

Çıta: Ne

Çileg: Çilek

Çınayış: Biçmek

Çolig: Bingöl
Çoras: Kırk
Çot: Eğri

D

Dadi: Anne
Dar: Ağaç
Daru: İlaç
Dehkera: Konu
Dêk: Bilmece
Dekerdış: Doldurmak
Depıştış: Tutmak
Deqiqa: Dakika
Derenca: Merdiven
Derg: Uzun
Dersim: Tunceli
Derzin: İğne
Dês: Duvar
Des: On
Dest: El
Destawxane: Tuvalet
Destpêkerdış: Başlamak
Destveng: Eli boş
Deşt: Ova
Deştış: Dikmek
Dew: Köy
Deyir: Türkü
Deyirbaz: Türkücü
Dı: İki
Dıkandar: Bakkal
Dından: Diş
Dırık: Böğürtlen
Dışeme: Pazartesi
Dıştar: Grip
Dız: Kale
Diqet: Dikkat

Diyayış: Görmek
Doman: Çocuk
Dor: Sıra
Doş: Omuz
Dur: Uzak
Duyes: On iki

E

Edar: Mart
Embaz: Arkadaş
Emserr: Bu yıl
Engemin: Bal
Engur: Üzüm
Erzingan: Erzincan
Eskıc: Kuru üzüm
Estanık: Masal
Eştış: Atmak
Eyne: Ayna
Eyro: Bugün
Eywan: Salon

F

Fek: Ağız
Ferheng: Sözlük
Fêki: Meyve
Fıraq: Bulaşık
Fıringi: Domates
Fitık: Düdük

G

Ga: Öküz
Gam: Adım
Gergûş: Bebek
Germ: Sıcak

Gerr: Uyuz
Gew: Ağıl
Geyrayış: Gezmek
Gıl: Dal
Gırd: Büyük
Gırotış: Almak
Gışt: Parmak
Gızun: Acı
Gilyaz: Kiraz
Gol: Göl
Gongıla: Salıncak
Gor: Gri
Goş: Kulak
Goşt: Et
Goştarikerdiş: Dinlemek
Govend: Halay
Gozyer: Ceviz ağacı
Gud: Top
Gudvor: Kartopu
Gula roc: Ay çiçeği
Gulan: Mayıs
Gulaş: Güreş
Gure: İş

Ġ

Ġela: Kıtık
Ġele: Buğday
Ġelet: Yanlış
Ġerib: Yabancı
Ġezal: Ceylan

H

Hacet: Alet
Hak: Yumurta

Heb: Tane
Hedrekerdiş: Hazırlamak
Hefte: Hafta
Heliyayış: Erimek
Hemam: Banyo
Henar: Nar
Herf: Harf
Hermuş: Köstebek
Herr: Toprak
Heskerdiş: Sevmek
Heş: Ayı
Heşt: Sekiz
Heştay: Seksen
Heştyes: On sekiz
Heyna: Tekrar
Hezar: Bin
Heziran: Haziran
Hêga: Tarla
Hındêk: Bu kadar
Hira: Geniş
Hiris: Otuz
Hiri: Üç
Hiriyes: On üç
Hol: İyi
Homa: Allah
Hon: Uyku
Hor: Bulut
Horyes: Çığ
Hot: Yedi
Hotay: Yetmiş
Hotyes: On yedi

İ

İsot: Biber

22 22 22

J

Jar: Zehir

22 22 22

K

Kal: Çiğ

Kam: Kim

Kamci: Hangisi

Kanuno peyin: Ocak

Kanuno verin: Aralık

Kartol: Patates

Kay: Oyun

Kayker: Oyuncu

Kaykerdiş: Oynamak

Kel: Teke

Kelem: Lahana

Kelime: Sözcük

Kêm: Eksik

Kerdiş: Yapmak

Kerg: Tavuk

Kesa: Kaplumbağa

Kesk: Yeşil

Keşkelon: Eylül

Kewe: Mavi

Keye: Aile

Keyfweş: Mutlu, memnun

Keyna: Kız

Keyver: Ev hanımı

Kılm: Kısa

Kınc: Elbise

Kiri: Pazar

Kıtab: Kitap

Kıtabxane: Kütüphane

Kıxe: Öksürük

Kinger: Kenger

Komputer: Bilgisayar

Kulub: Kulüp

Kutık: Köpek

Kuy: Bal kabağı

22 22 22

L

La: İp

Laser: Sel

Lazut: Mısır

Lêl: Bulanık

Leng: Topal

Lengleng: Seksek

Leş: Beden

Lew: Dudak

Lez: Çabuk

Ling: Ayak

22 22 22

M

Manga: İnek

Mar: Yılan

Mast: Yoğurt

Mekteb: Okul

Mektebo miyanin: Ortaokul

Mektebo verin: İlkokul

Melim: Öğretmen

Merdımvor: Kardan adam

Mesela: Masal

Mesleg: Meslek

Mêşna: Koyun

Mewsim: Mevsim

Meyman: Misafir

Mijag: Kirpik

Mıl: Boyun

Mısafir: Misafir

Mıřag: İşçi
Mıřmıř: Kayısı
Mirçık: Kuş
Muhim: Önemli
Mura: Armut
Musayıř: Öğrenmek

22 22 22

N

Name: İsim
Nan: Ekmek
Nanpoc: Fırıncı
Nengu: Tırnak
Nerm: Yumuşak
New: Dokuz
Neway: Doksan
Nêweř: Hasta
Nêweři: Hastalık
Nêweřxane: Hastane
Newyes: On dokuz
Nızd: Yakın
Nim: Yarım
Nimroc: Öğle
Nisan: Nisan
Nuřtıř: Yazmak

22 22 22

O

Omar: Sayı
Omartıř: Saymak
Pak: Temiz
Paki: Temizlik
Pakker: Silgi
Panc: Beř
Pancas: Elli

22 22 22

P

Pancřeme: Perřembe
Pancyes: On beř
Pařt: Sırt
Pawıtıř: Korumak
Payız: Sonbahar
Pel: Yaprak
Peme: Pamuk
Penir: Peynir
Perpar: Semiz otu
Pers: Soru
Persayıř: Sormak
Pes: Sürü
Pêserkerdıř: Toplamak
Peyni: Son, arka
Pırd: Köprü
Pırnık: Burun
Pısing: Kedi
Pil: Büyük
Pir: Yařlı
Pırık: Dede, nine
Piya: Beraber
Piyanz: Soğan
Pize: Karın
Por: Saç
Potıř: Piřirmek
Puk: Tipi
Punc: Çorap
Pune: Nane
Purt: Yün
Purteqal: Portakal

22 22 22

Q

Qal: Söz
Qalkerdıř: Konuřmak

Qam: Boy
Qat: Kat
Qefilnayış: Kapatmak
Qehwe: Kahverengi
Qela: Karga
Qelem: Kalem
Qelemdan: Kalemlik
Qelemtaş: Kalemtırış
Qer: Kara
Qesnayış: Kesmek
Qıb: Mutfak
Qıc: Küçük
Qıckek: Küçücük
Qırık: Boğaz
Qısım: Bölüm
Qil: Tepe
Qol: Kol
Quling: Turna

☞ ☞ ☞

R

Rakotış: Uyumak
Ramıtış: Ekmek
Raşt: Doğru
Reng: Renk
Reqem: Rakam
Resayış: Yetişmek, ulaşmak
Resiyayış: Kaymak
Rez: Bağ
Rı: Yüz
Rıbês: Işkın
Rınd: Güzel
Rıpel: Sayfa
Rışnayış: Dökmek
Rışyayış: Dökülmek
Roc: Gün

Run: Yağ
Runkele: Tereyağı

☞ ☞ ☞

S

Sa: Elma
Saet: Saat
Salınc: Kara erik
Sayê bınê erdi: Yer elması
Sayer: Elma ağacı
Se: Yüz
Ser: Üst
Serd: Soğuk
Serr: Yıl
Sêrsıbay: Sabah
Sêrşit: Kaymak
Sêşeme: Salı
Seydar: Avcı
Sêz: Alıç
Sıbat: Şubat
Sılq: Şeker pancarı
Sıpi: Beyaz
Sine: Göğüs
Sir: Sarımsak
Siya: Siyah
Sol: Ayakkabı
Solderz: Ayakkabıcı
Sung: Mantar
Sur: Kırmızı
Surgul: Kuşburnu
Surıc: Kızamık

☞ ☞ ☞

Ş

Şan: Akşam
Şane: Çoban

Şane: Tarak
Şanekerdış: Taramak
Şapık: Pantolon
Şar: Halk
Şaristan: Şehir
Şayi: Mutluluk
Şecere: Soy ağacı
Şeme: Cumartesi
Şeş: Altı
Şêşt: Altmış
Şew: Gece
Şili: Yağmur
Şımtış: İçmek
Şınasnayış: Tanımak
Şınawıtış: Duymak
Şırawıtış: Göndermek
Şıt: Süt
Şıtış: Yıkamak
Şırın: Tatlı
Şiyayış: Gitmek
Şiyes: On altı

22 22 22

T

Talebe: Öğrenci
Tam: Tat
Tay: Az
Tebax: Ağustos
Teber: Dışarı
Temuz: Temmuz
Teng: Dar
Tepiya: Geri
Teqwim: Takvim
Terew: Turp
Ters: Korku
Tew: Yüksek ateş
Texte: Tahta

Teyare: Uçak
Tırş: Ekşi
Tırşık: Kuzukulağı otu
Tışrino peyin: Kasım
Tışrino verin: Ekim
Tic: Güneş
Tontır: Çökelek
Torg: Dolu
Torzin: Balta
Toxtor: Doktor
Tut: Çocuk
Tuy: Dut

22 22 22

V

Vam: Badem
Varan: Yağmur
Varayış: Yağış
Vaş: Ot
Vaşturi: Orak
Vateyê verinan: Atasözü
Vatış: Söylemek
Vay: Su kanalı
Veng: Boş
Veng: Ses
Ver: Ön
Vıl: Çiçek
Vındertış: Durmak
Vıraştış: Yapmak
Vızêr: Dün
Vicnayış: Seçmek
Vinayış: Görmek
Vir: Hafıza
Virkotış: Özlemek, Hatırlamak
Vist: Yirmi
Viyertış: Geçmek
Vor: Kar

W

Wade: Oda
Wadeyê qıcan: Çocuk odası
Wadeyê ronıştışi: Oturma odası
Ware: Yayla
Wasla: Organ
Way: Kız kardeş
Wek: Tiftik
Wel: Kül
Wendekar: Öğrenci
Wendış: Okumak
Wenık: Serin
Wer: Yemek
Werdiş: Yemek yemek
Wesar: İlkbahar
Wesayit: Araba
Weş: İyi, güzel
Weşi: Sağlık
Wext: Vakit
Weyekerdış: Beslemek
Wezifedar: Görevli
Wırıştış: Kalkmak
Wışk: Kuru
Wişne: Vişne
Wuyayış: Gülmek

X

Xaçapers: Bulmaca
Xarpêt: Elazığ
Xebat: İş
Xebıyayış: Çalışmak
Xela: Hediye, ödül
Xemiliyayış: Süslenmek
Xerite: Harita

Xeym: Çadır
Xırab: Kötü
Xıyar: Salatalık
Xiç: Küçük taş
Xoşaw: Hoşaf
Xox: Şeftali
Xurt: Şişman

Y

Yelug: Çiriş otu
Yene: Cuma
Yo: Bir
Yobinan şınasnayış: Tanışmak
Yondes: On bir

Z

Zaf: Çok
Zanayış: Bilmek
Zebeş: Karpuz
Zel: Kaval
Zengıl: Zil
Zerd: Sarı
Zergun: Yeşil
Zerık: Sarılık
Zerqet: Eşek arısı
Zerre: İçeri
Zerzewat: Sebze
Zexire: Zahire
Zeytun: Zeytin
Zığal: Kömür
Zımıstan: Kış
Zıwan: Dil
Zobina: Başka

ÇIMEYİ

- MEB. (2016) Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Yaşayan Diller ve Lehçeler Dersi (Kürtçe; Kurmancca ve Zazaca 5-8. Sınıflar) Öğretim Programı, Ankara: MEB Yayınları.

RESİM U FOTOĞRAFI

- Resim u fotoğrafi ki kıtab dı ca geni, hetê Şemal Medya ra peyda biyi.